

I det kreative miljø

Muligheder snarere end begrænsninger. For psykolog Thea Mikkelsen er innovation og kreativitet er karrierens nøgleord.

SIDE 4

Løftet pegefinger

Hundredvis af danske arbejdspladser har fået besked om at få styr på den psykiske førstehjælp.

SIDE 8

Ansvar og jobløft

Nye opgaver, større ansvar, fingeraftryk på udviklingen. En specialpsykolog har fået et jobløft.

SIDE 12

Forældretræning virker

Forskning og praksis: Forældretræning har en positiv effekt for børn med en ADHD-diagnose.

SIDE 16

Lad ikke din forening være ene om at definere, hvad god medlemservice er. Brug de muligheder, også du har og får, til at stille krav.

Stil krav

Hvilke udfordringer møder du i din dagligdag? Og hvad kan få dig til at tænke på Dansk Psykolog Forening i løbet af en dag? Det ene spørgsmål af umådelige dimensioner, det andet afgjort noget snævrere, men måske alligevel ikke nemmere at svare på. Vi tager det ikke for givet, at du overhovedet tænker på din forening i løbet af dagen.

Men alligevel: Der er jo grunde til, at vi spørger, og også at vi sammenstiller de to spørgsmål. Vi har nemlig taget hul på 'Projekt Medlemservice' med en kvalitativ undersøgelse, hvor vi ved hjælp af et nyt begreb, *Medlemsrejsen*, ønsker at skabe en bedre kobling mellem den enkelte psykologs vej gennem arbejdslivet og den rolle, foreningen tænkes at spille undervejs.

I den indledende fase har vi henvendt os til tilfældigt udvalgte medlemmer landet over, men fordelt på forskellige arter af tilknytning til arbejdsmarkedet og i forskellige faser af deres arbejdsliv – som så kalder på forskellige "møder" med deres forening. Vi opsøger dem i disse måneder for gennem interview at nå frem til en dybere forståelse af, hvor brugerinddragelse kan bringe psykologerne og deres forening hen.

Vi vil videre end til en formel og udvendig viden om, hvad medlemmer kan ønske af deres forening. Ønsket er at opnå viden, der kan bygges videre på og omsættes til handling.

Projektet er inspireret af de arbejdsformer, vi har benyttet os af i de første år med Psykologkampagnen, og som åbnede for en ny type dialog mellem medlemmer og forening. Forløbet var på mange måder et brud med eller en nyorientering af den klassiske tænkning om, hvad medlemservice er. Mange psykologer lod sig inspirere, hentede viden og stillede med den ny viden som ballast nye krav til foreningen.

Det har givet anledning til nu at gå et spadestik dybere. Stil krav – det gør vi, hedder et reklameslogan. Omsat til vores verden: Lad ikke din forening være ene om at definere, hvad god medlemservice er. Brug de muligheder, også du har og får, til at stille krav. Vi mener det alvorligt, når vi taler om brugerinddragelse.

Eva Secher Mathiasen,
formand for Dansk Psykolog Forening

Medlemsblad for
Dansk Psykolog Forening

Dansk Psykolog Forening
Stockholmsgade 27,
2100 København Ø.
Tlf. 35 26 99 55.
Fax: 35 25 97 37
E-mail: dp@dp.dk
www.dp.dk

Psykolog Nyt
Stockholmsgade 27,
2100 København Ø.
Tlf. 35 26 99 55.
E-mail: p-nyt@dp.dk

Redaktion:
Claus Wennermark, ansv. redaktør
Jørgen Carl, redaktør
Heidi Strehmel, bladsekretær/annoncer

DK ISSN: 0901-7089

Layout og Tryk:
Jørn Thomsen Elbo A/S
Trykt med vegetabiliske farver
på miljøgodkendt papir

Oplag:
Kontrolleret oplag (FMK): 9943 ex.
Trykoplag: 10.250 ex.

Medlem af Danske Specialmedier

Indsendt stof: Indsendte artikler dækker ikke nødvendigvis redaktionens eller foreningens holdninger. Redaktionen forbeholder sig ret til at afvise, forkorte eller redigere indsendte artikler. Redaktionen påtager sig ikke ansvar for artikler, der indsendes uopfordret.

Forsidefoto: Henning Hjørth

Annoncer 2015

Job- og tekstsideannoncer mv.:
DG Media, tlf. 33 70 76 94, epost@dgmedia.dk
Anfør 'Psykolog Nyt' i emnefeltet

Små rubrikannoncer (maks. 1/6 side):
Psykolog Nyt, p-nyt@dp.dk, tlf. 35 25 97 06
www.dp.dk > 'Psykolog Nyt' > 'Annoncer'

Abonnement/2015: 1.350 kr. + moms.

Deadline (kl. 12)

Nr.	Deadline	Udgivelse
4	2/2	20/2
5	16/2	6/3
6	2/3	20/3

PEP-3

PSYCHOEDUCATIONAL PROFILE, 3. UDGAVE

Af Eric Schopler, Margaret D. Lansing, Robert Jay Reichler, Lee M. Marcus

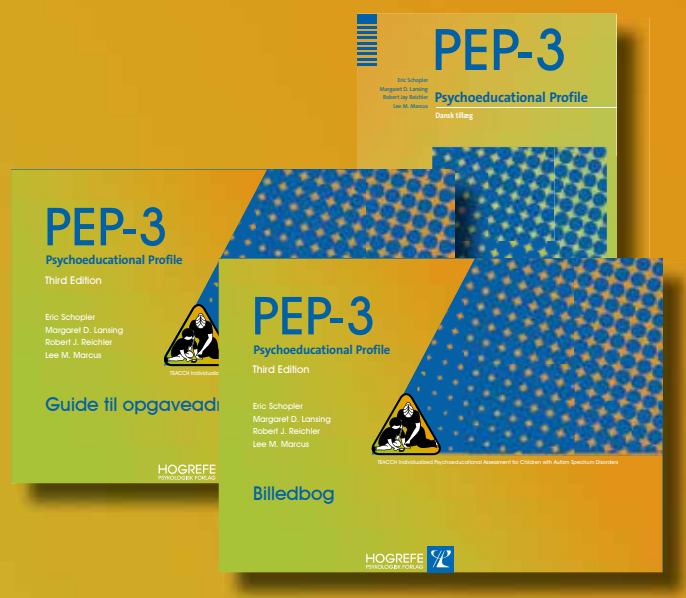
PEP-3 er en test til vurdering af børn med mulig autismespektrumforstyrrelse eller andre udviklingsforstyrrelser med kommunikative og motoriske vanskeligheder.

Testen udgør et godt grundlag for udarbejdelsen af pædagogiske arbejds- og behandlingsplaner sammen med forældre, pædagoger og lærere.

PEP-3 består af en legetøjskasse og en billedbog, som barnet stilles en række opgaver til.

Testen måler 10 færdighedsområder:

- Kognition – sproglig og før-sproglig
- Ekspressivt sprog
- Sprogforståelse
- Finmotorik
- Grovmotorik
- Visuo-motorisk imitation
- Følelsesmæssig reaktion
- Social gensidighed
- Særpræget motorisk adfærd
- Særpræget verbal adfærd

Desuden omfatter testen et spørgeskema til barnets forældre om følgende tre områder:

- Problematisk adfærd
- Selvhjælpsfærdigheder
- Tilpasningsfærdigheder

De amerikanske normer er baseret på 407 børn med autisme- eller anden udviklingsforstyrrelse samt 148 normalt udviklede børn. Der er indsamlet sammenlignende normer på danske børn i samarbejde med Center for autisme, som også har oversat materialerne.

Læs mere på www.hogrefe.dk

Psykologer skal gå nye veje

Hvis det handler om at se muligheder snarere end begrænsninger, er Thea Mikkelsen den helt rette eksponent for sit fag. Innovation og kreativitet er nøgleord i en karriere, der bryder ny jord.

Psykologer skal tage ansvar for det menneskelige perspektiv, både når det gælder udvikling af produkter og samfund. For det er det, de er så gode til – og det mangler i et samfund, der mest tænker på overlevelse og bundlinje efter finanskrisen ...

Tanker som disse udtrykte cand.psych. Thea Mikkelsen i sin egenskab af oplægsholder på den workshop om ”Innovation og entreprenørskab”, som Psykologforeningen afholdt i november. Her var hun med til at give deltagerne mulighed for at trykprøve egne entreprenante ideer. Thea Mikkelsen selv har begået den usædvanlige kombination at parre erhvervspsykologi med psykoanalyse og gjort kreativitet og innovation til sin selvstændige levevej.

- Hvis man får gjort det tydeligt for sig selv, hvad man kan, og at man vil, så bliver det langt lettere at tage springet. Så find ud af, hvad der for jer vil være meningsfuldt at stå op til hver morgen, og gå så efter det.

Thea Mikkelsen holder efteruddannelseskurser for fx Filmskolen og Arkitektforeningen om samarbejde, ledelse og kommunikation i kreative processer. Sammen med en billedkunstner har hun udviklet billedkortene MUVICards til workshops på Statens Museum for Kunst, der ”er så åbne, at du selv bliver skabende, når du skal beskrive dem.” Hun har lavet et innovationsledelsesprogram for projektledere, der gør dem i stand til at styre innovationsprocesser, uanset om de er ansvarlige for et borgerinddragelsesprojekt i en kommune eller for et konkurrenceteam på en tegnestue.

Herudover arbejder hun med leder- og organisationsudvikling, holder foredrag, skriver bøger og fungerer som ekstern lektor på RUC.

Tre uddannelser

Thea Mikkelsen er mere uddannet end de fleste. Hun er psykolog, cand.mag. og tog i 2011 hul på en tiårig uddannelse som psyko-

analytiker. Hun skal ikke være fuldtids psykoanalytiker, men bruger det til at holde sig levende som undersøger og medudvikler af menneskelige projekter.

Men vejen hertil har ikke været snorlige: Hun læste litteraturvidenskab i syv år og ”mødte psykoanalysen”, var i Sarajevo som praktikant på Center for Samtidskunst samt i Paris, hvor hun forsøgte at lære fransk. Med hendes egne ord ”gik det ikke så godt, men jeg havde nogle spændende samtaler med en psykoanalytiker.”

Hun kom ind på psykologi, som hun afsluttede i 2006. Kort efter trak hun sit gamle speciale op af skuffen, så hun i 2007 kunne kalde sig cand.mag. i litteraturvidenskab og moderne kultur og kulturformidling. Herefter blev hun selvstændig!

- Jeg kunne simpelt hen ikke se, hvor jeg skulle ansættes, forklarer hun. Jeg var til nogle samtaler og så nogle steder, men skrev ingen ansøgninger.

Undervejs i studierne havde hun anmeldt lyrik, været på forskellige tidsskrifter og undervist i dansk som andetsprog. Men hendes hjerte var ikke længere i kulturformidlingen, og hun ville gøre en forskel.

Etablering af egen virksomhed

Det at etablere en selvstændig virksomhed var ikke så let, og især var økonomi og markedsføring, ”rædselsfuldt” og ”meget langt fra Goethe”. Alligevel greb hun telefonen og ringede til alle de kreative uddannelser. Hun skulle jo betale huslejen:

- Hej. Jeg er nyuddannet psykolog. Jeg har lavet de her kurser, som kunne interessere jer.

”Kreativitet” var det centrale begreb, hun ville bygge på. Og videre: foredrag, kurser, samtaler osv. Hun havde svært ved at tænke i økonomi, men indså, at hun ikke skulle gøre det gratis, og at hendes kompetencer havde værdi for andre.

- Jeg fandt ud af, at jeg kunne bruges på de kreative uddannelser. At psykologers viden om det ubevidste er en kæmpe gave for

>

”

Psykologer skal tage ansvar for det menneskelige perspektiv, både når det gælder udvikling af produkter og samfund.

BAGGRUND

Artiklen bygger på et interview med Thea Mikkelsen, udsprunget af hendes deltagelse på Psykologforeningens workshop om "Innovation og entreprenørskab", 4. november 2014. Workshoppen indgår i foreningens Projekt Medlemservice, der har som mål at tilpasse ydelserne til nye medlemsbehov. En tidligere interviewartikel med cand. psych. Lene Bammeskov ("Først får man en idé", Psykolog Nyt 14/2014) indgik i samme kontekst.

I foråret 2015 følger foreningen op med flere arrangementer og uddannelsesdage, som vil klæde medlemmer på til at udvikle deres forretning. Kursusafholder er også her Thea Mikkelsen.

> kreative mennesker. Vi kender de menneskelige kræfter og ved, hvordan man skaber bæredygtige miljøer, så man ikke brænder ud.

Hun startede med forløb om kreativitet og stress på bl.a. Kolding Designskole. Først var hun nervøs. Men tilbagemeldingerne var virkelig gode, og psykologien og kulturen har siden dannet fælles klangbund for arbejdet som selvstændig erhvervspsykolog og samarbejdet med kreative virksomheder om leder- og organisationsudvikling, kreativitetsfremmende workshops og innovationsforløb. Ud over kreative virksomheder hører dagblade, kompetenceudviklingsvirksomheder og banker til kundekredsen.

- Det er vigtigere at komme i gang end at have det perfekte produkt, mener Thea Mikkelsen, så kan man altid justere undervejs.

- Lad være at tage det så tungt. Vær lidt legende. Der skal mange fiaskoer til en succes. Min idé om at kreative mennesker skal forstå psykoanalysen til bunds holdt fx ikke. De skal bare vide det, der bringer dem videre, og ikke mere. Det har jeg da indset.

- Der har da været gange, hvor mine kunder ikke har været helt tilfredse. Men så har jeg tilbudt dem, at jeg kom igen, og har forsøgt at nærme mig deres behov bedre. I forhold til kreativitet og innovation er vi jo alle sammen i læring. Vi skal selvfølgelig sørge for, at de fejl, vi laver, er på 'højt' niveau, men der er altid noget, der kan blive bedre, mere præcist og skabe en større værdi for vores samarbejdspartnere.

Livet som selvstændig

I lækre kælderlokaler på Nørrebro ligger hendes virksomhed, TRAC: Training and Resources for Advanced Creativity, tæt på antikvitethandlere, værksteder og stadig flere trendy cafeer. Som selvstændig må man være lidt bred, så Thea Mikkelsen skifter selv blækpatroner og henter mælk i kiosken til gæsternes kaffe.

- Man må finde ud af, hvilken hverdag man vil have. Vil du af sted i din bil og ud til dine samarbejdspartnere? Eller vil du ind i en stor organisation og rykke på tingene sammen med dine kolleger? Man skal kunne lide at være alene og spise frokosten for sig selv.

Thea Mikkelsen er ikke i tvivl. Hun har ingen typisk arbejds-hverdag, men den dag, vi møder hende, begyndte, da hun kørte sine døtre i vuggestue. Undervejs i bilen holdt hun telefonmøde om en ledelsesworkshop med en samarbejdspartner. Derefter fortsatte hun til "Kulturfabrikken" på Amager til et møde om et forløb for folkeskolelærere:

- Der er så meget kedeligt undervisningsmateriale, hvor jeg savner prioritering og fordybelse. Er det vigtigt at lære om Anden Verdenskrig – eller er det vigtigere at forstå, hvad krig er, og hvad konsekvenserne er for fx landegrænser og identitet? Thea Mikkelsen forstår godt drengene, der foretrækker World of Warcraft.

- Lige her er det min opgave at bidrage med viden om, hvordan man som lærer kan lede kreative processer, der gør brug af kunstneriske kompetencer. Kunsten forholder sig til det at være menneske, og det er fundamentalt vigtigt for børn og voksne at være i kontakt med det. Især hvis de også skal kunne innovere og skabe noget nyt, der udgør et bidrag til at gøre verden til et bedre sted.

Helt ind i sindet

- Jeg skal ikke sidde bag en computer hele dagen. For mig er det vigtigt at etablere rum for fordybet omgang, siger Thea Mikkelsen.

- Tag fx arkitekter på en tegnestue, hvor der kun er plads til en teoretisk forestilling om det gode arbejdsrum. Her kan en psykolog hjælpe med at fremkalde et humanistisk syn på, hvad forskellige løsninger gør ved mennesker. Sørge for, at der bliver skabt produkter, der skaber glæde, fx ved at hjælpe arkitekten med at finde oplevelsen af det gode rum frem i bevidstheden.

Det lyder dybt – og det er det også. For Thea Mikkelsen er optaget af det ubevidste, som er ”farligt, lystfuldt og besværligt. Der er nogle grunde til, at der er noget, som vi ikke kan komme i tanker om. Det er jo ikke bare, fordi vi ikke er kommet i tanker om det endnu.

- Det ubevidste spiller ind på i hvert fald to områder i mit arbejde. Dels skal jeg skabe rammerne for, at de mennesker, som jeg arbejder med, kan arbejde ubevidst med deres opgaver. For de kan ikke få nye ideer, uden at deres viden og inspiration er koblet sammen med opgaven, og det kan du ikke regne rationelt ud. Der skal ubevidst arbejde til.

- For det andet træffes der i organisationer beslutninger på baggrund af ubevidste sympati og antipatier, jalousi, magtkampe og rivalisering. En opmærksomhed på ubevidste emotionelle stemninger kan give information, der kan gøre gruppen bevidst om deres beslutningsgrundlag. Det er ikke en modsætning at være erhvervspsykolog og fascineret af det ubevidste, tværtimod.

- Det er langt fra alle psykologer, der arbejder med det ubevidste og de ressourcer, der ligger her. Hele den kognitive bølge og det systemiske univers arbejder med ”pålidelige data”, som alle kan konstatere. Jeg undersøger de dynamikker, der er på spil sammen med kunderne. Det at blive bevidst om, hvad der er på spil for én selv, giver rigtig meget indsigt, og når de kreative og bestemt ikke målrationelle processer bliver håndteret rigtigt, kan de bruges til at træffe de rigtige beslutninger for organisationen, projektet og én selv.

- Tag fx lederen af et konkurrenceteam på en tegnestue. Hun skal både sørge for, at projektet bliver færdigt til tiden, og at det opfylder kravene. Men også for, at arkitekterne kan samarbejde og åbne for deres kreativitet, så de leverer et fagligt nytænkende bud. Det kræver en sikkerhed i egen rolle og viden om, hvordan og hvornår man leder på forskellige måder.

- Her bruger jeg den psykoanalytiske opmærksomhed til at øge bevidstheden om intentionen og de ubevidste processer, der understøtter eller blokerer for arbejdet. Hvis én altid afleverer for sent, hvad handler det så om? De fleste ansvarlige voksne vil jo gerne aflevere til tiden, så hvad handler det om? spørger Thea Mikkelsen.

Psykologer skal gøre en forskel

Psykologer bygger mennesker og virksomheder op. Men Thea Mikkelsen mener, at psykologer har en etisk opgave og at de skal tage samfundsansvar.

- En ny dagsorden har taget over i Danmark efter finanskrisen. Vi taler kun om, at Danmark skal overleve. Men hvorfor skal vi overleve? Hvad skal vi så lave bagefter? Psykologisk forståelse bør spille en langt større rolle. Psykologer skal være talsmænd for det menneskelige perspektiv i samfundsudviklingen.

- Her bør Dansk Psykolog Forening hjælpe ved at sætte nye dagsordner og skabe bæredygtige processer fx i ”kommunerne, hvor mange projektledere kører sig selv ned, fordi det ikke fungerer”.

- Foreningen sætter meget i spil, men der er hængepartier på andet end udsatte børn. Hvad med byudvikling, klimaudvikling, uddannelsespolitik? Her bør vi være tydeligere.

- Faggruppen har dog også selv et problem med den psykologiske selvforståelse. Psykologer er ikke skolet til at eksperimentere. Tværtimod. De er pligtskyldige og skolet fra uddannelsen ind i en nulfejlskultur. Andre faggrupper tør fx deltage i tv-udsendelser, der anskueliggør nogle ting, men det kan psykologer ikke. Psykologer skulle aflære at være så ordentlige. Find på. Lav flere fejl. Drop de kilometervis af referencer.

Thea Mikkelsen er selv opvokset i et kreativt miljø med en mor, der instruerede dokumentarfilm. En ikke uvæsentlig brik er også, at hun med 12 års eksamensfri skolegang på en Steinerskole er blevet formet af fag og arbejdsmetoder, der ikke ligner folkeskolens. På Steinerskolen blev undervisningen tilrettelagt til aldersgruppen og dens ”særlige livsspørgsmål”, og hun havde fag som astronomi, arkitektur og landmåling samt håndværksfag som papirteknologi og snedkeri.

Selv ikke Thea Mikkelsen ved, hvilke begivenheder der har formet hende mest og placeret hende arbejdsmæssigt, hvor hun er. Hun ved bare, at hun befinder sig godt i det kreative miljø. ■

Nana Lykke, webredaktør

PÅBUD

om psykisk førstehjælp

Arbejdstilsynet løfter pegefingern over for hundredvis af danske arbejdspladser med besked om at få styr på den psykiske førstehjælp. Især to brancher bliver bedt om at stramme op.

På kontoret ved de fleste godt, hvor førstehjælpskassen står eller hjertestarteren hænger. Men hvad forventes du at gøre, hvis en kollega bliver udsat for et voldeligt overfald eller mister livet på arbejdspladsen for øjnene af ti kolleger? Den type beredskab mangler rundt omkring på de danske arbejdspladser, og derfor har Arbejdstilsynet siden 2013 udstedt særskilte påbud til de virksomheder, der ikke har styr på psykisk førstehjælp.

Fra 1. januar 2013 til 18. november i år har Arbejdstilsynet afgivet 304 afgørelser og påbud om psykisk førstehjælp efter besøg på arbejdspladser, som ifølge tilsynet manglede tilstrækkelige 'foranstaltninger' for situationer, hvor ansatte udsættes for særlig risiko for traumatiske hændelser i arbejdet.

Det viser en opgørelse fra Arbejdstilsynet, som Psykolog Nyt har fået indsigt i.

Psykisk førstehjælp skal ifølge en intern instruks fra Arbejdstilsynet "forebygge psykiske følger af en faktisk forekommet traumatisk hændelse", og tilsynet kan enten udstede et påbud, hvis der på en arbejdsplads vurderes at være "en særlig risiko for traumatiske hændelser i arbejdet", eller et såkaldt *straks-påbud* i forbindelse med en "konkret traumatisk hændelse i arbejdet", hvor det vurderes, at virksomheden ikke har iværksat den nødvendige psykiske førstehjælp.

ILLUSTRATION: COLOURBOX

En løftet pegefinger

Det er især byggevirksomheder, døgninstitutioner, hjemmeplejen og daginstitutioner, der har forhøjet risiko for at udsætte sine medarbejdere for traumatiske hændelser.

Byggebranchen kommer ind på en uheldig førsteplads i Arbejdstilsynets opgørelse og tegner sig for 53 påbud og afgørelser siden januar 2013. På andenpladsen over flest påbud og afgørelser ligger døgninstitutioner og hjemmeplejen, der i 43 tilfælde er blevet mødt med en løftet pegefinger fra Arbejdstilsynet og krav om at få styr på den psykiske førstehjælp.

Arbejdstilsynet har endnu ikke overblik over, hvor mange arbejdspladser i alt der vurderes at have behov for en plan for psykisk førstehjælp.

Tom Hansen, der er chefkonsulent og psykolog i Arbejdstilsynet, understreger, at ikke alle arbejdspladser har behov for en plan for psykisk førstehjælp.

- Men de senere år er vi blevet opmærksomme på, at behovet er derude på mange arbejdspladser. Derfor besluttede vi fra 1. januar 2013 at udskille psykisk førstehjælp som et selvstændigt emne under vores kontrolbesøg, siger han.

Ligner en skrivebordsøvelse

Dansk Arbejdsgiverforening mener, at Arbejdstilsynet skyder gråspurve med kanoner.

- I praksis er tale om et forsvindende lille antal ulykker, hvor der kan være en risiko for traumatisering. Det er ekstremt sjældent, at vi hører om medarbejdere, der bliver traumatiseret på grund af en ulykke på en byggeplads eller andre arbejdsulykker, siger Karoline Klaksvig, arbejdsmiljøchef i Dansk Arbejdsgiverforening.

- Det ligner en skrivebordsøvelse uden megen virkelighedssans. Vi opfatter det som en unødvendig psykologisering, og i byggebranchen vil man utvivlsomt stille sig undrende over for, at en større del af medarbejderne pludselig skal uddannes til psykisk førstehjælp, eller at der fast skal være indgået aftaler om indhentelse af psykisk førstehjælp, når situationen optræder så sjældent.

- Det ser ud, som om Arbejdstilsynet leder efter en nem måde at give påbud om psykisk arbejdsmiljø til byggebranchen, mere end det ligner et reelt behov for større fokus på psykisk førstehjælp, siger hun.

På kontoret ved de fleste godt, hvor førstehjælpskassen står eller hjertestarteren hænger. Men hvad forventes du at gøre, hvis en kollega bliver udsat for et voldeligt overfald eller mister livet.

Men kritikken preller af: - Det handler helt basalt om, at man som virksomhed skal kunne komme den skadelidte medarbejder til undsætning, så chokerede medarbejdere efter en alvorlig ulykke ikke overlades til sig selv, siger Tom Hansen.

- Kender virksomheden ikke sine pligter, skal Arbejdstilsynets gøre opmærksom på dem. Vi mener vi ikke, at det er at skyde gråspurve med kanoner at påpege et fravær af den mest basale viden om førstehjælp, siger Tom Hansen.

Savner vejledning

Kommunernes Landsforening, KL, efterlyser en bedre vejledning om Arbejdstilsynets nye krav.

- Psykisk førstehjælp er et relativt ukendt fænomen på mange offentlige arbejdspladser. En forklaring på de mange påbud og afgørelser på kommunale arbejdspladser kunne være, at arbejdsgiveren simpelt hen ikke ved, hvad der skal til for at leve op til tilsynets krav om psykisk førstehjælp, siger chefkonsulent Preben Meier Pedersen, KL.

Han mener, at Arbejdstilsynet ikke har gjort nok reklame for det nye indsatsområde.

- Man har ikke løftet den pædagogiske opgave med at forklare, hvad psykisk førstehjælp helt præcist er for en størrelse, og hvilke krav der stilles til arbejdspladserne, så de kan sikre sig, at beredskabet er på plads.

Arbejdstilsynets hjemmel

KL's Preben Meier Pedersen mener desuden, at det juridiske grundlag for kravet om psykisk førstehjælp halter en smule.

>

> - Det er måske for meget at sige, at kravet har sneget sig ind. Men den paragraf, som Arbejdstilsynet henter hjemmel i til at udstede påbud om beredskab for psykisk førstehjælp, omtaler kun krav om beredskabsplaner for førstehjælp og brandbekæmpelse. Den nævner ikke eksplicit psykisk førstehjælp, siger han.

Arbejdstilsynet oplyser i en intern instruks om psykisk arbejdsmiljø, at tilsynet har hjemmel til at udstede påbud om psykisk førstehjælp i § 23 i Bekendtgørelse om arbejdets udførelse. Paragraffen lyder, at arbejdsgiveren skal sørge for, at ”der træffes de nødvendige foranstaltninger i virksomheden vedrørende førstehjælp, brandbekæmpelse og evakuering af de ansatte (...)”

- Når både Arbejdstilsynet og Arbejdsmiljøklagenævnet vælger at fortolke bekendtgørelsen på den måde, må vi jo notere det, siger Preben Meier Pedersen.

Han henviser til, at Arbejdsmiljøklagenævnet i sin årsberetning for 2013 fremhæver en klagesag, hvor nævnet fastholdt et påbud fra Arbejdstilsynet rettet mod en unavngiven dansk kemikalievirksomhed. Ifølge Arbejdstilsynet havde virksomheden ikke ”tilstrækkelige foranstaltninger vedrørende psykisk førstehjælp”, selv om der ”var en særlig risiko for traumatiske hændelser ved påfyldning af meget ætsende kemikalier, jernklorid og natriumhydroxid på indrettede anlæg.”

Brug for vejledning

Psykologernes formand, Eva Secher Mathiasen, giver Arbejdstilsynet point for initiativet, men savner ligesom KL en mere konkret vejledning i kravene til psykisk førstehjælp.

- Det skal stå krystalklart for arbejdsgiveren, hvad kravene til psykisk førstehjælp helt præcist består af, og det kan man godt frygte, at de ikke gør nu, siger Eva Secher Mathiasen.

Arbejdstilsynet oplyser til Psykolog Nyt, at man er lydhør over for KLs ønske om en mere tydelig vejledning.

- I dag kan alle gå ind og læse vores tilsynsinstruks på Arbejdstilsynets hjemmeside, hvor vi forklarer begrebet psykisk førstehjælp. Men på baggrund af KLs kritik vil vi gøre mere ud af formidlingen og beskrive det tydeligere, siger Tom Hansen. ■

*Henning Due, pressekonsulent,
hed@dp.dk*

BAGGRUND

1. januar 2012 indførte Arbejdsstyrelsen den første instruks om ’psykisk førstehjælp i forbindelse med traumatiske hændelser i arbejdet’. Året efter blev det udskilt som et selvstændigt emne hos Arbejdstilsynet, hvad der gav mulighed for at give særskilt påbud om ’manglende foranstaltninger vedrørende psykisk førstehjælp på arbejdspladser, hvor ansatte udsættes for en særlig risiko for traumatiske hændelser i arbejdet, og alle foranstaltningerne ikke er truffet’.

En virksomhed kan modtage påbud af følgende grunde:

- 1) Der er ikke udarbejdet en plan for psykisk førstehjælp.
- 2) Der er ikke udpeget medarbejdere, som kan stå for psykisk førstehjælp.
- 3) De udpegede medarbejdere har ikke fået den fornødne oplæring.
- 4) De udpegede medarbejdere udgør ikke et tilstrækkeligt antal.
- 5) De udpegede medarbejdere råder ikke over passende materiel.
- 6) De ansatte er ikke blevet underrettet om indholdet af beredskabsplanen.

Nytårsforsæt med flueben

Tiden er som en smuk kvinde, der smilende kommer dig i møde. Men når hun passerer dig og du rækker ud efter hendes lange, blanke hår, opdager du, at hun er skaldet på baghovedet.

Sådan beskrev nylig afdøde Jan Lindhardt, tidligere biskop i Roskilde, uafrysteligt det faktum, at tiden går sin vej, uanset hvor gerne vi vil fastholde den bare en stund. For tiden er glat som en ål, og selv om det er torsken, der er den traditionelle nytårsspise, så minder et årsskifte os uvægerligt herom.

Vi vil jo gerne nå det hele, leve livet fuldt og helt, og skulle dette mål have forbigået vor opmærksomhed, så skal vi nok blive mindet om det. Kravet og forventningen til at presse citronen er i tiden og over os som giftiggule udsalgsskilte en grå januardag.

Det, der optager døende, når timeglasset rinder ud, er oftest også mere, hvad de undlod eller aldrig fik mulighed for at gøre, end det, de faktisk fik sagt og udrettet. Det er, som om 'hele' pakken er målet, hvad det 'hele' så end er.

Enhver, der har lagt øre til et døende menneskes bekendelser, ved, hvor belastende og dybt smerteligt det er, når det ikke er muligt at sætte flere eller tilstrækkeligt med flueben i sit liv. Vilkår og muligheder er forskellige for os, men de fleste

af os har parametre inden for vor egen verden og virkelighed, hvad vi gerne vil nå og opnå. Måske det var godt, om fokus flyttede sig mere fra 'been there – done that' til accept og forsoning med det, det nu engang blev til og at det måske ikke var så ringe endda.

Langsomhed og nærvær

De mange krav om at være og at gøre det rigtige, ja, tidens stress og jag, udfordres naturligvis af mange forskellige strømninger som mindfulness og slow food. Spørgsmålet er bare, om vi så stadig 'rigtigt' er der, når meditationen er slut og grisen, der langsomt og velduftende forvandlede sig til pulled pork i ovnen, er spist. Eller haster vi bare videre?

Der er en usund uro og stakåndethed i tiden. For uanset hvad vi fx måtte have ment om filminstruktøren Ole Bornedals TV-serie, "1864", så blev dommen jo fældet og fik lov til det, allerede 5 minutter efter at det første afsnit rullede over skærmen. Det synes respektløst, men også meningsløst og som ufrugtbart hastværk: for hvad får vi lige ud af det?

Svend Åge Madsen skriver i "Slægten Laveran": "Det er en forvirret tid og en forvirret verden. Ved du hvorfor? Fordi ingen lytter mere. Ingen har tid til at lytte længere. Derfor får man aldrig styr på sig selv, fordi man aldrig får fortalt sit liv.

(...) Nu om dage ... ved du, hvad de mest splittede mennesker bliver nødt til? De, der plages mest af det sammenhængsløse, det ufordøjede? De må i dyre domme betale en fremmed for at lytte – eller få sygekassen til at betale. Og derefter blive ved og blive ved med at fortælle, til sammenhængen opstår."

Det er godt med professionel hjælp, når det er det, vi har brug for. Og ren hjertemassage for sammenhængskraften, når vi giver og tager os tid til at være og lytte 'rigtigt' til os selv og hinanden, fordi: "Tiden er ikke kun sammensat af timer og minutter, men også af kærlighed og vilje; man har kun lidt tid, når man kun har lidt kærlighed ...". (A. Vinet).

Mit nytårsforsæt er en gammel travert: at give langsomheden og nærværet forrang. Et ønske mod hårde odds, men jeg har fået et nyt, stærkt kort på hånden. Mit første barnebarn. Det er så stort med den lille, at jeg mangler ord, men så kan man jo lytte! At være sammen med ham, det er aktiv lytning til både den lille og store sammenhæng. Det er mindfulness plus+(!). Det giver et helt særligt flueben i mit liv, og faktisk står tiden stille. ■

*Lene Bischoff-Mikkelsen
Sognepræst i Agedrup, Odense, supervisor*

KLUMMEN (LAT. COLUMNA)

Psykolog Nyts klummetekster skrives på skift af seks personer, som har fået frie hænder til at ytre sig om tendenser i det moderne liv og samfund. Skribenterne repræsenterer vidt forskellige fagområder – og opgaven lyder ikke på at skrive om psykologi.

Som specialpsykolog får man nye opgaver, større ansvar og kan i højere grad præge udviklingen i psykiatrien. Det har været en positiv oplevelse for cand.psych. Ole Nielsen, Psykiatrisk Afdeling Vejle.

Det er efterhånden en del år siden, at den 44-årige psykolog Ole Nielsen besluttede sig for, at hans arbejdsmæssige fremtid lå i psykiatrien. Det var tilbage i år 2000, da han som nyuddannet psykolog kunne mærke, at arbejdet i psykiatrien var det, der trak allermost i ham.

- For mig har psykiatri været det, jeg har haft mest lyst til at arbejde med. Jeg synes, at det er rigtigt spændende, det er meget meningsfyldt at arbejde med patienterne, og jeg har en oplevelse af, at det er muligt at gøre en forskel for de mennesker, vi arbejder med, siger Ole Nielsen.

Siden han som nyuddannet psykolog tog de første skridt ind i psykiatriverdenen – det var i Distriktspsykiatrien i Herning – har han i flere omgange været på skolebænken for at efteruddanne sig. Han har blandt andet gennemført en specialistuddannelse i psykopatologi og har psykodynamisk og kognitiv psykoterapeutisk

IND AT BÆRE ANSVARET

videreuddannelse, og så har han senest taget en merituddannelse via Sundhedsministeriet og Danske Regioner, så han nu kan kalde sig specialpsykolog.

Og med den titel, og fordi hans nuværende arbejdsgiver, Psykiatrien i Region Syddanmark satser målrettet på brugen af specialpsykologer, har han for et år siden taget hul på et nyt kapitel i sit arbejdsliv.

I stillingen som specialpsykolog på Ambulant Terapi Afsnit, Psykiatrisk Afdeling Vejle, har Ole Nielsen siden 1. december 2013 har haft overordnet fagligt ansvar for at varetage driften og udviklingen af angst og OCD-området på både hoved- og regionsfunktionsniveau. Ansvaret deler han med en kvindelig kollega, der er speciallæge i psykiatri.

- Samarbejdet fungerer fint. Vi arbejder begge med udredning og differentialdiagnostik og fordeler opgaverne mellem os ud fra, hvem der kan hvad. Det vil sige, at de medicinske beslutninger lig-

ger hos hende, mens de beslutninger, der har med planlægning og udvikling af det psykoterapeutiske at gøre, primært ligger hos mig, forklarer Ole Nielsen.

Taget positivt imod

Ole Nielsen var en af de første psykologer, der blev ansat i en specialpsykologstilling i Psykiatrien i Region Syddanmark. Han er helt opmærksom på, at der forud for implementeringen af specialpsykologordningen havde været kritiske røster i debatten på landsplan fra nogle af lægerne og en vis skepsis ved at lukke psykologerne ind på nye områder.

- Det er klart, at det her med at skulle ind og arbejde på områder, som tidligere blev varetaget af speciallæger, det kunne man måske godt være lidt nervøs for på forhånd. Men her på afdelingen synes jeg foreløbig, det er gået rigtig godt. Der er blevet taget meget, meget positivt imod det, jeg synes, at jeg får meget fin op-

>

> bakning, og vores samarbejde fungerer positivt. Også ude i de andre team, som vi henviser patienter frem og tilbage til, siger han.

For Ole Nielsen har det været en naturlig faglig udvikling og et naturligt trin på karrierestigen, at han nu varetager et overordnet ansvar for angst og OCD-området, og han er glad for, at det med specialpsykologstillingerne i endnu højere grad er blevet muligt at være med til at præge afdelingens arbejde og retning.

- Jeg interesserer mig for, hvordan psykiatrien fungerer i forhold til patienterne, og så er det helt naturligt for mig også at få indflydelse på, hvordan tingene skal være i praksis. Hvilken vej vil vi gerne gå med vores udredning og behandling, og hvordan kan vi udvikle den til at blive endnu bedre. Det er i praksis i højere grad blevet muligt nu, hvor man begynder at satse mere på specialpsykologstillinger. Personligt synes jeg, det er spændende, og det er noget, jeg gerne har villet i et stykke tid, siger Ole Nielsen.

En gevinst for psykiatrien

Hverdagen består i dag af en anden opgavesammensætning end tidligere, og det at varetage et overordnet ansvar for patientforløbene i praksis fylder en del i arbejdet med patienterne og kollegerne. Desuden er der visitation af interne henvisninger, opdatering i forhold til forskningen inden for angst- og tvangslidelser, driften af og udviklingen af de forskellige behandlingstilbud – sær-

ligt de psykoterapeutiske – undervisning i forhold til specialområdet i angstlidelser fylder mere, og supervision og vejledning af særligt kommende specialpsykologer fylder også mere. Samtidig arbejder han selv stadig med udredning og psykoterapi, ligesom med andre mere traditionelle psykologopgaver.

- Specialpsykologstillingerne er en del af en positiv udvikling. Mange ”psykiatriske” psykologer har væsentlig mere at bidrage med, end de har haft mulighed for før. Her i Psykiatrien i Region Syddanmark er der stor åbenhed for at bruge os og oprette specialpsykologstillinger. Det er selvfølgelig forskelligt, præcis hvordan stillingerne og opgaverne ser ud, men hos os giver det nye gode muligheder, mener Ole Nielsen.

- Hvis man som psykolog gerne vil inddrages, så har man nu muligheden for at komme længere. Og psykiatrien bliver efter min mening meget mere attraktiv som psykologarbejdsplads. Tidligere har det været sådan, at mange psykologer efter en periode skiftede væk fra psykiatrien – netop fordi man ikke kunne komme videre. Så jeg synes faktisk, at det er en gevinst både for psykiatrien, for patienterne og for psykologerne. ■

*Cathrin Tromborg Bræstrup, kommunikationskonsulent
Region Syddanmark*

SATSER PÅ SPECIALPSYKOLOGER

I løbet af de næste ti år satser psykiatrisygehuset i Region Syddanmark på at oprette 90 nye specialpsykologstillinger. Der er allerede godt gang i uddannelsen af psykologerne, og erfaringerne med at bruge specialpsykologer i psykiatrien er gode.

For øjeblikket er 175 psykologer ansat i Psykiatrien i Region Syddanmark. Det er en stigning på 21 psykologer på et år. Psykiatrien i Region Syddanmark har vedtaget en strategi om dels at øge antallet af ansatte psykologer, dels at øge antallet af specialuddannede psykologer markant. Det er således psykiatrisygehusets målsætning, at 75 procent af de ansatte psykologer i 2023 har en specialuddannelse.

- Det er ingen hemmelighed, at vi i psykiatrien har udfordringer med at rekruttere og fastholde læger. Derfor må vi tænke i at løse nogle opgaver på en anden måde, og det er vigtigt for os at sikre, at de psykologer, vi har ansat, i vid udstrækning har en specialistuddannelse inden for psykiatri. Ikke fordi psykologerne skal erstatte lægerne, men fordi psykologerne skal kunne håndtere og agere i forhold til de særlige opgaver i psykiatrisygehuset, siger Charlotte Rosenkrantz Josefsen, sygehusdirektør i Psykiatrien i Region Syddanmark.

I dag har 17 af de ansatte psykologer i det syddanske psykiatrisygehus en specialpsykologuddannelse, og yderligere 27 er i gang med et meritforløb til specialpsykolog.

- De specialpsykologer, vi har ansat indtil nu, bidrager med et betydeligt kvalitetsløft i udredningen og behandlingen af patienterne. Vi kan se, at ansættelsen af specialpsykologer er med til at give en større fleksibilitet i løsningen af opgaverne. Dels i forhold til selve arbejdet med patienterne, dels i arbejdet med at supervisere kolleger på afdelingen. På den måde kan de opkvalificere vores arbejde med at sikre et godt arbejdsmiljø, forklarer Charlotte Rosenkrantz Josefsen.

Specialpsykologuddannelsen er rettet mod autoriserede psykologer, der ønsker at specialisere sig indenfor henholdsvis børne- og ungdomspsykiatri og voksenpsykiatri. Uddannelsesforløbene har en varighed på 4 år og består af 1 års introduktionsuddannelse og 3 års hoveduddannelse. Uddannelsen udbydes af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Danske Regioner. ■

Cathrin Tromborg Bræstrup

Kit Lisbeth Jensen:

▣ **Fra offline til online.**

Henvender sig til psykologen, der ønsker at udvide sin kliniske praksis og tilbyde rådgivning og terapi på nettet. Internetbaseret terapi er et supplement til traditionel ansigt-til-ansigt-terapi, der gør det muligt at tilbyde samtaler over store afstande, på skæve tidspunkter eller som hjemmebesøg, der foregår via computerskærm, tablet eller smartphone. Bogen er praksisrettet og gennemgår de overordnede overvejelser om internetbaseret rådgivning og terapi både fra behandler- og klientperspektiv.

Dansk Psykologisk Forlag, 2014, 196 sider, 299 kr.

Christine Jønck:

▣ **Panodilpigen.**

I 2010 blev over 1.000 unge piger og vinder indlagt med paracetamolforgiftning. Forfatterens datter, Amalie, var en af dem. I Panodilpigen fortæller hun, hvordan det er at være mor og opdage, at ens datter har forgiftet sig selv med piller. Hun beskriver forløbet fra de første tegn på, at datteren ikke trivedes, op til i dag, hvor familien har fået bearbejdet sorgen og er kommet tilbage til hverdagen med troen på en lysere fremtid.

Forlaget Linje H, 2014, 189 sider, 199 kr.

Björg Røed Hansen:

▣ **I dialog med barnet.**

Bogen giver indblik i, hvad intersubjektivitet er, og hvad det handler om i forhold til barnets udvikling og i den daglige terapeutiske hverdag. Forfatteren fortæller om intersubjektivitet ved hjælp af udviklingspsykologi, filosofi, spædbarnsforskning og stærke historier fra møder med børn.

Akademisk Forlag, 2014, 301 sider, 299 kr.

Poul Videbech:

▣ **Kort & godt om depression:**

Bog primært til den, der selv har en depression og gerne vil have mere at vide om emnet, hvad du selv kan gøre, og hvor du kan få hjælp. Bogen leverer kort og klar viden om de forskellige former for depression, om symptomer, årsager og behandling og om samspillet mellem krop og psyke. Indeholder viden og råd om stress, belastende livsomstændigheder, personlighed, genetik, krop, søvn, livsstil, alkohol, parforhold og arbejdet – og om hvordan man forebygger tilbagefald.

Dansk Psykologisk Forlag, 2014, 180 sider, 199 kr.

Kim Gørtz; Tine Gaihede (red.):

▣ **Coaching i nyt perspektiv.**

En metodebog om coaching, første gang udgivet i 2008. Den seneste udgave bevæger sig videre i en disciplin, der har udviklet sig markant siden da. Ved at gøre status for faget og pege fremad forsøger bogen at favne coachingfeltet på ny gennem tre centrale områder: Grundlag, retninger og værktøjer; Ledelse, organisering og arbejde; Ånd, filosofi og refleksion.

Hans Reitzels Forlag, 2014, 375 sider, 450 kr.

Ann Bailey; Joseph Ciarroch; Russ Harris:

▣ **Slip slanketyranniet.**

Dette er ikke en bog om slankekure. Det er en bog om at bygge bro mellem det, du ønsker at gøre, og det, du rent faktisk gør. Bogen indeholder et program og en 7 ugers bootcamp, der viser vejen til velvære og varigt vægttab. Du lærer, hvordan du kan ændre vaner og adfærd, selv når du oplever negative følelser og mangler motivation. Bogen og programmet bygger på den psykologiske metode ACT (Acceptance and Commitment Therapy) og på mindfulness.

Dansk Psykologisk Forlag, 2014, 300 sider, 329 kr.

NYE BØGER

præsenterer de nye bogudgivelser primært inden for det psykologiske område. Det redaktionelle princip er at søge inspiration til omtalen fx i forlagenes pressemeddelelser. En omtale er en omtale – ikke redaktionens anbefaling af bogen.

Prisangivelserne er vejledende.

ADHD: Forældretræning har effekt

Forældretræning har en positiv effekt for børn med en ADHD-diagnose, viser flere års erfaring på Center for ADHD. Den nyeste forskning på området underbygger centrets erfaringer.

Som man har kunnet læse i Psykolog Nyt (Østrøm, 2014a+b), er manglen på dansk forskning, der dokumenterer effekten af forældrenes indsats over for børn med ADHD, en del af grundlaget for Sundhedsstyrelsens nye retningslinjer for ADHD-behandling af børn og unge. Retningslinjerne har vakt undren hos mange – således også på Center for ADHD, hvor man ikke forstår henvisningen til forældretræningens manglende eller ringe effekt.

- Vi har arbejdet med forældretræning, siden centret blev etableret i 2010, netop med det formål at yde en tidlig helhedsorienteret indsats i familier med børn mellem 3 og 8 år med ADHD eller ADHD-lignende symptomer, udtaler Helle Hartung, specialist i klinisk børnepsykologi og direktør for centret.

- Vores erfaring igennem årene er, at børnenes ADHD-symptomer og adfærdssymptomer klart bedres i forløbet. Det er en viden, vi hidtil har opbygget på basis af centrets egne erfaringer og tilbagemeldingerne fra forældrene. De fortæller om en hverdag med bedre trivsel og et barn, der udvikler sig positivt og får mere ro på sin ADHD. Men nu er vores oplevelse også blevet videnskabeligt underbygget.

Helle Hartung henviser til den støtte til metoden, som fremgår af en helt aktuel undersøgelse, udarbejdet i samarbejde med Psykologisk Institut på Aarhus Universitet. Undersøgelsens formål er at evaluere effekten af de seks første forældretræningsforløb på Center for ADHD, og den er udarbejdet af Tea Trillingsgaard og Anegen Trillingsgaard i tæt samarbejde med 'De Utrolige Års' programudvikler, professor Carolyn Webster-Stratton (Trillingsgaard, 2014).

- Forskningen har stor betydning, netop fordi vi har implementeret en anderledes tilgang til ADHD, hvilket gør, at vi skal prioritere at få kastet lys over, hvordan den virker. Og resultaterne peger på, at vi med en helhedsorienteret tilgang har opnået både

at reducere børnenes ADHD-symptomer og styrke forældrenes håndtering af dem. Vi mener, at resultaterne understøtter nytten af den familieorienterede indsats.

'Anderledes' implicerer ifølge Helle Hartung også den holdning, at forældre til børn med ADHD har brug for alternativer. Medicin må ikke stå som eneste tilbud til forældre til et barn med ADHD. I retningslinjerne omkring ADHD fra NICE anbefales medicin ikke til børn med ADHD under 6 år. Hun betragter det derfor som glædeligt, at den nyeste forskning underbygger forældretræning som en effektiv tidlig intervention til børn med ADHD.

Resultaterne peger på, at vi med en helhedsorienteret tilgang har opnået både at reducere børnenes ADHD-symptomer og styrke forældrenes håndtering af dem.

Teori forbindes med handling

Det evidensbaserede forældretræningsprogram 'De Utrolige År' målrettes hos Center for ADHD særligt mod forældre til børn med ADHD eller ADHD-lignende symptomer. Det er et gruppebaseret forløb med forældre til syv børn i hver gruppe. Forældrene mødes en gang om ugen i cirka et halvt år for både at få viden om ADHD og for gennem øvelser at tilegne sig nye redskaber, som bagefter trænes hjemme sammen med børnene. For at sikre, at alle har mulighed for at deltage, er der tilbud om børnepasning og mad i forbindelse med kurset.

RESULTATER

Tea Trillingsgaard og Anegen Trillingsgaards undersøgelse af forældretræningen på Center for ADHD viste følgende:

- 1) Visitation med forældrene som selvhenvisere rekrutterer målgruppen, nemlig børn med ADHD-symptomer i alderen 3-8 år.
- 2) Forældretræningen reducerer barnets symptomer og forbedrer barnets sociale udvikling.
- 3) Interventionen har en positiv effekt på forældrenes opdragelsesstil, kompetencer og stressniveau.

- Når forældrene møder op her, har de næsten opgivet troen på, at de magter forælderrollen. Det, der virker rigtig godt i gruppen, er den normalisering, der finder sted. Her møder de andre med samme problematik og oplever forståelse og omsorg fra de andre i gruppen, samtidig med at de får den nyeste viden om ADHD og nye handlemuligheder til de problemstillinger, de står i. Man kan kalde det kvalificeret relationsarbejde. Forældrene sættes helt fra begyndelsen i gang med at lege 10 minutter med deres barn hver dag. Med det udgangspunkt, arbejdes der målrettet med at skabe de nødvendige forandringer i barnets og forældrenes liv, fortæller Helle Hartung.

Hver session på forældretræningskurset indledes med, at forældrene deler erfaringer og oplevelser med hjemmeaktiviteter, som de har arbejdet med i ugens løb. Efterfølgende vises små videoklip af interaktioner mellem forældre og børn, som ugens tema diskuteres ud fra. Forældrene laver brainstorm og øver nye redskaber – fx får de mulighed for at afprøve og mærke, hvordan det er at give og modtage ros. Langt hen ad vejen er det forældrene selv, der producerer indholdet og er eksperterne.

- Øvelserne er med til at forbinde teori med handling; forældrene har øvet sig, før de skal hjem og afprøve redskaberne, og det øger sandsynligheden for, at de rent faktisk får gjort det – og dermed får skabt en forandring, siger gruppeleder og psykolog hos Center for ADHD Maria Cassøe.

Forældretræningskurset har et overordnet fokus på det positive samvær mellem forældre og barn, baseret på princippet om, at når man giver sit barns ønskede adfærd positiv opmærksomhed, vil man se mere af denne adfærd. Samtidig vil ringe fokus på og afledning af uønsket adfærd mindske den negative opførsel.

- Som gruppeledere forsøger vi selv at praktisere det, vi underviser. Vi er rollemodeller for programmets principper, og det gi-

ver en utrolig god stemning i gruppen at holde fokus og opmærksomhed på den positive adfærd.

- Der er gode erfaringer med at supplere 'De Utrolige År'-programmet til både børn og forældre med ADHD-vanskeligheder. Vi tilføjer psykoedukation til kursets forskellige emner, og udvider de dele af programmet, som er særligt effektive for børn med ADHD, herunder coaching, ros og vredeshåndtering. Herudover har vi med succes udviklet strategier, der giver mulighed for at fastholde forældre med ADHD på det 17 sessioner lange kursusforløb.

Håndgribelige strategier

På centret kan man berette om en tydelig positiv forandring i de familier, som deltager i forældretræningsprogrammet:

- Vi iagttager, hvordan forældrenes skuldre sænker sig allerede efter få sessioner. Forældrene oplever at få konkrete redskaber til at opbygge en positiv relation til deres barn og tackle de konfliktfyldte situationer, der dukker op indimellem, når man har et barn med ADHD-vanskeligheder, siger Helle Hartung.

Det kan en tidligere deltager på forældrekurset, Pia Bak Jensen, nikke genkendende til.

- Før kurset var jeg sygemeldt med stress, for jeg kunne ikke overskue det, men det kan jeg nu. Nu er det mig der har kontrollen med, hvad der foregår. Jeg kan sige til og fra på min søns vegne, fordi jeg har fået en forståelse for, hvad det er for nogle vanskeligheder, han har. Selvfølgelig kan man godt føle sig frustreret, men forskellen er, at nu har jeg en pose, jeg kan række hånden ned i, og så har jeg fem, seks, syv forskellige håndgribelige strategier til at løse den situation, jeg står i. Jeg synes, det er sådan en gave. Jeg er så glad for, at det er endt sådan for os. ■

Line Møller Sletting, cand.psych., Center for ADHD

REFERENCER

- NICE Clinical Guideline 72. National Institute of Health and Clinical Excellence. September 2008: www.nice.org.uk.
- Trillingsgaard, T., Trillingsgaard, A., & Webster-Stratton, C. (2014). Assessing the Effectiveness of the 'Incredible Years Parent Training' to Parents of Young Children with ADHD Symptoms – a Preliminary Report. *Scandinavian Journal of Psychology*, 55, 538-545. doi: 10.1111/sjop.12155.
- Webster-Stratton, C., Reid, M.J., & Beauchaine, T. (2011). Combining Parent and Child Training for Young Children with ADHD. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 40, 191-203.
- Østrøm, K. (2014a): ADHD-retningslinjer skuffer. *Psykolog Nyt* 68(12), 8-9.
- Østrøm, K. (2014b): ADHD-forskning om forældretræning. *Psykolog Nyt* 68(12), 10.

LINK:

Strategierne, der sikrer fuld gennemførelse, samt ADHD-supplementet til De Utrolige År er nærmere beskrevet i en ADHD-guide til programmet, som centrets psykologer har udviklet for Socialstyrelsen. Guiden kan frit hentes på: www.adhdcenter.dk > de-utrolige-aar > adhd-guide-til-gruppeledere.

Klinisk Sundhedspsykologi

Interaktionen mellem følelser, tanker og handlinger i forbindelse med sundhed og sygdom er dækket flot af Munksgaards imponerende værk om klinisk sundhedspsykologi.

Klinisk Sundhedspsykologi udkom første gang i 2004, og det er derfor spændende at møde den foreliggende, historiske opdaterede udgave. Der er faktisk store forskelle i det videnskabelige niveau, overskueligheden samt fokuseringen på de forskellige sundhedspsykologiske temaer.

Medens 1. udgave satsede bredt på at afdække den daværende sundhedspsykologernes faglige virke i Danmark, er denne udgave i langt højere grad orienteret imod at knytte dansk sundhedspsykologi til den internationale health psychology.

Projektet må virkelig siges at være lykkes.

Målgruppen er generelt de professionelle i området, men især studerende inden for sundhedsdomænet – og de har fået et flot, overskueligt opslagsværk med direkte tilgang til herskende sundhedspsykologiske teorier, de mange sundhedspsykologiske modeller, relevant evidensbaseret forskning samt tidens kognitive bestemte/adaptive begrebsapparatur. Bogen afsluttes imponerende med 34 siders ”Almen psykologiske ordforklaring” og 29 sider med gennemgang af relevante spørgeskemaer.

Vi føres af forskellige sundhedsaktører ind i mange kerneområder: sundhed/sygdom, sundhedsadfærd, forebyggelse, livsstil, sygdomsopfattelse, coping, hjerne/immunsystem, stress/angst, smerte, kronisk sygdom, funktionelle lidelser, kommunikation, placebo, psykologisk intervention, børn og sygdom, ældre, minoritetsgrupper m.v.

De fleste artikler er af høj videnskabelig kvalitet, anvender den nyeste forskning og er pædagogisk opbygget med fremhævede begrebsdefinitioner, oversigtsmodeller og illustrative casehistorier. Der er et fint flow fra overordnede, samfundsmæssige sundheds-/sygdomsbetingelser til psykologisk intervention samt specielle patientkategorier, hvor den bio-psyko-sociale sygdomsmodel sættes i spil. Vi dykker relevant ned i biologien i artikler om ’Hjerne, psyke og immunsystem’ (Bobby Zachariae & Mimi Yung Mehlsen), om ’Stress’ (Bo Netterstrøm) samt ’Belastnings-

reaktioner og funktionelle lidelser’ (Andreas Schröder & Per Fink).

Det, der ikke er med

Enkelte er decideret blændende, såsom artiklen om ’Psykologisk intervention’ (Mikkel Arent & Lisbeth Frostholt), der sætter kognitiv terapi ind i et historisk, generationsmæssigt udviklingsperspektiv og slutter flot med en gennemgang af ACT – samt lidt mindfulness/meditation. (3.-generations teori).

Bogen afspejler den internationale, USA-dominerede sundhedspsykologi. Dermed udgrænses andre teoretiske retninger, som også burde have relevans for forståelsen af, hvordan balancen mellem sundhed/sygdom udformer sig i et postmoderne, multietnisk samfund, og hvad personen stiller op som sygdomsramt: psykodynamiske forståelser, narrative teori, eksistentiel psykologi osv.

En del temaer, som burde være medtaget i en moderne bog om sundhedspsykologi, er desværre røget ud i den ny udgave: Døden – som vel står truende for enden af alle sygdomsforløb – samt den imponerende danske udvikling i palliation/lindrende behandling, hospice-bevægelsen (samt rehabiliteringsområdet). Ligeså seksualitet, der er en vigtig faktor i opretholdelse af sundhed. Hertil også det spirituelle, religiøse, eksistentielle rum, som er en afgørende meningsgivende faktor i vores planetliv og måske især, når vi rammes af sygdom. Endelig en mere direkte fokusering på de store sygdomskategorier som kræft, hjerte/kar og gigt – områder, hvor langt de fleste danske kliniske sundhedspsykologer er ansat.

Med dette forbehold er der tale om en imponerende værktøjspræget bog, som alle inden for sundhedssektoren vil have stor gavn af. Det gælder især alle studerende inden for sundhedsdomænet. ■

Niels Peter Agger

BOGDATA

Friss-Hasche E., Frostholt L. & Schröder A. (red.): Klinisk Sundhedspsykologi, 2. udg. Munksgaard, 2013. 471 sider. 495 kr.

SUNDHEDS
PSYKOLOGI

To **positive** ting

Sammenblanding af beslægtede størrelser kan føre til, at den forkerte får tæsk. Positiv psykologi og positiv tænkning lægger ikke ligeligt op til øretæver.

Der udspillede sig sidst i 2014 en debat på baggrund af en anmeldelse i *Psykolog Nyt*. Udgangspunktet var Svend Brinkmanns seneste bog, hvor han langer ud efter ”mindfulness-bølgen, mærk-efter-i-dine-følelser og den naive essens-humanisme, den er udtryk for.”

Jeg vil her hverken kommentere anmeldelsen eller gå ind i debatten, men blot tage udgangspunkt i anmeldelsens overskrift: ”Tæsk til positiv psykologi”. Der er nemlig det ved det, at udtrykket *positiv psykologi* har sin oprindelse i fagspsykologien, hvor emnet blev grebet an på en fuldstændig saglig og seriøs måde, der ikke inviterer til tæsk. Efterfølgende er det desværre blevet blandet sammen med begrebet *positiv tænkning*, som opfordrer til at se lyst på tilværelsen, selv om der måske ikke er grund til det, og forvente det bedste, for så sker det nok. Positiv tænkning bruges typisk på en overfladisk og undertiden uansvarlig måde.

Der er rigtig god grund til at holde de to begreber adskilt. Der er nemlig ikke noget forgjort ved at lægge afstand til positiv tænkning, men hvis vi samtidig automatisk lægger afstand til positiv psykologi, smider vi barnet ud med badevandet, idet vi ignorerer god forskning, og samtidig mister vi et godt potentiale for at nå en større kreds af klienter – i en tid, hvor psykologer opfordres til at søge job i andre brancher. Der har altid været plattenslagere eller ukyndige, der har hægtet sig på de officielle videnskaber, kvaksalvere og ”doktorer”, der solgte snake oil som mirakelmedicin; men derfor dropper man jo ikke lægevidenskaben.

Bevar realitetssansen

Positiv tænkning har mange årtier på bagen. Positiv psykologi er derimod ret nyt. Det blev vist først kendt i videre kredse, da *American Psychologist* i januar 2000 udgav et ”Special Issue on Happiness, Excellence, and Optimal Human Functioning”. Indledningen var skrevet af to kendisser, Martin E. P. Seligman, som er kendt for begreberne tillært hjælpeløshed og attributionsstil, og Mihaly Csikszentmihalyi, som er kendt, også af den brede offentlighed, for begrebet flow.

De skriver: “A science of positive subjective experience, positive individual traits, and positive institutions promises to improve quality of life and prevent the pathologies that arise when life is barren and meaningless. The exclusive focus on pathology that has dominated so much of our discipline results in a model of the human being lacking the positive features that make life worth living. Hope,

wisdom, creativity, future mindedness, courage, spirituality, responsibility and perseverance are ignored or explained as transformations of more authentic negative impulses.”

Og der er intet belæg for at tro, at de positive egenskaber er mindre autentiske end de negative, skriver de. Nummeret af *American Psychologist* indeholder 15 artikler, der behandler forskellige sider af positiv psykologi.

Seligmans og Csikszentmihalyis eget arbejde illustrerer karakteristiske forskelle mellem positiv psykologi og positiv tænkning. I introduktionen understreger begge således, at optimisme ikke må gå ud over realitetssansen, noget, der let glemmes i positiv tænkning. I Seligmans attributionsstil skelnes mellem en optimistisk og en depressiv attributionsstil (hvor man, hvis der sker noget dårligt, fx er tilbøjelig til at mene, at det gik galt, fordi man ikke dur, og at det vil gå galt igen, også på andre områder); men stilen er kun en tilbøjelighed eller tendens, så selv om man har en positiv attributionsstil (man klarer noget godt, fordi man er dygtig, og selv om opgaven er svær, og det gælder også på andre områder) kan man, hvis noget mislykkes, godt indrømme, at man fx burde have forbedret sig bedre, eller at man skulle have sørget for at være udhøvet. Det kan motivere til at gøre en indsats for at klare det bedre næste gang. Håbet bliver et begrundet håb.

Csikszentmihalyis flow fremmer et happy life. Der er imidlertid ikke tale om en stadig lykkerus, men snarere om et godt liv. Følelsen af flow kan opstå, når man er fokuseret på en aktivitet (som er meningsfuld for én selv), hvor der er klare mål, hurtigt feedback, følelse af kontrol, selvforglemmelse m.m. Ofte glemmer man tiden. Nå ja, opgaven skal også være mulig at løse, jf. Seligmans tillærte hjælpeløshed, hvor man har opgivet troen på, at noget kan lykkes for én. Selvforglemmelse kunne nok indgå i positiv tænkning, men hos Csikszentmihalyi er den ikke et krav, men et resultat. Den positive psykologi rummer mange flere og mere dybtgående årsagssammenhænge end positiv tænkning. Videnskab nøjes ikke med at beskrive, den forklarer.

Inga R. Gammel har skrevet en sjov lille bog: ”Skønhedens filosofi fra Homer til Hugo Boss”. For 100 år siden forventedes kunst at være smuk. Musik skulle lyde behageligt, billeder skulle vise skønne motiver etc.

Men kunsten var i opbrud, og billeder, musik og litteratur måtte efterhånden gerne vise det grimme, frastødende eller triste. Og alligevel var det kunst. Skønhedsæstetikken, og dermed også Pla-

tons idealisering af det gode, det smukke og det sande, blev nu ofte, men ikke altid, klassificeret som forløjet eskapisme eller kitsch. Men, skriver Gammel, mennesker prøver fortsat at skabe det gode, det smukke og det sande/rigtige i deres egne liv. De vil være sunde, bo godt, have en familie, og de vil være godt klædt. Derfor spiller nogle tøjfirmaer på gode værdier som fx nationalfølelse, solidaritet med bådflugtninge osv. I dag, 20 år efter bogens udgivelse, er der nye værdier for, hvad der er godt og rigtigt: økologi, bæredygtighed, anstændige arbejdsforhold for billig arbejdskraft i Fjernøsten etc.

Behovet for at få det bedre

I midten af vores verden er et menneske. Kroppen kan beskrives fysisk, sindet kan beskrives psykologisk; men vi styrer ikke først og fremmest vores liv med teorier, vi har en personlig brugerflade, som vi er født med, og som udvikles og udbygges hele livet.

Når jeg kan gå, er det ikke, fordi jeg bruger min viden om fysiologi, jeg går bare. Jeg kan bruge viden om fysiologi for at komme til at gå bedre, ligesom jeg eventuelt kan bruge systemisk, psykoanalytisk eller kognitiv teori for at forbedre forskellige sider af mit liv. Men sådanne teorier er for de fleste ikke en del af den brugerflade, de styrer deres liv fra, selv om de eventuelt kan hente dem frem. Andre teorier er derimod blevet del af dagligdagen, fx viden om fedt og sukker i kosten, eller at vand består af ilt og brint, eller at tanker er i hovedet (mens nogle folkeslag oplever at tanker er i hjertet eller maven) etc.

Min pointe med dette er, at der i den brede befolkning findes behov for at få et bedre liv. Det skal ikke trækkes ned over hovedet på nogen. Men mange mennesker vil gerne have det bedre, og der er nogle, der villigt sælger dem psykologisk snake oil. Og hvis jeg siger "psykologi" til en tilfældig forbipasserende, vil han rimeligvis associere det med "diagnose" eller "problembarn". For hvis positiv psykologi er noget, "de andre" laver, hvad laver vi så?

Hvorfor ikke kræve den positive psykologi tilbage og videnskabeliggøre og effektivisere den? Seligman og Csikszentmihalyi forudser, at positiv psykologi i det kommende århundrede fører til: "... a science and profession that will come to understand and build the factors that allow individuals, communities, and societies to flourish."

Det er unægtelig lidt af en mundfuld. Er det for ambitiøst? Uoverkommeligt? Eller lider vi bare af tillært hjælpeløshed? ■

Jens Jørgen Nissen, cand.psych.

1
+
1
=

LITTERATUR:

American Psychologist, January 2000, Volume 55. No. 1: Special Issue on Happiness, Excellence, and Optimal Human Functioning.

Inga R. Gammel: *Skønhedens filosofi fra Homer til Hugo Boss*. Aarhus Universitetsforlag, 1994. Esbjerg.

KREDSE

Kreds København-Frederiksberg

■ *Gå-hjem møde: OmniTherapy*

OmniTherapy – en ny tilgang til en terapeutisk proces. En oplevelsesorienteret introduktionsaften til en ny måde at tænke terapeutiske processer på.

Med udgangspunkt i kroppens fortælling, højt hævet over den konkrete historie, bruges enkle og effektive redskaber til at skabe reel læring og transformation hos klienten, med terapeutens egen sårbarhed som redskab. Undervisningen vil foregå på let forståeligt engelsk v. cand. psych. Gilly Gall og terapeut Omni Gal.

Tid og sted: Torsdag 5. februar 2015 kl. 17-19.30 i Dansk Psykolog Forening, Stockholmsgade 27, lokale 2A, København Ø. (ring på på 2. sal). Deltagelse er gratis, men tilmelding modtages gerne via dp.dk/kbhfrb.kalender senest 2 dage før af hensyn til indkøb af let forplejning. Spørgsmål kan mailes til LS@LSRT.dk.

Louise Svendsen

Kreds Bornholm

■ *Generalforsamling*

Kredsen har afholdt generalforsamling 2014. Formandens beretning samt regnskabet blev forelagt og vedtaget. Ny styrelse blev valgt og vil snarest konstituere sig. Se hele referatet på kredsens hjemmeside på www.dp.dk og i kredsens netværksrum i 'Mit DP'.

Sukey Brown

Kreds Vejle

■ *Biografur*

Kredsen inviterer sine medlemmer til en tur i biffen med efterfølgende spisning og hyggeligt samvær torsdag 26. februar 2015 kl. 16.15 i Cafébiografen Nicolai i Kolding, hvor vi skal se *Nattergalen*. Om-tale kan ses på biografens hjemmeside.

Efterfølgende serveres et lettere måltid samt et glas øl/vin eller vand i særskilt lokale i cafeen. Sidste frist for tilmelding er 15. februar 2015 ved at indbetale 50 kr.

til Lån & Spar Bank, reg. nr. 0400 – konto 401-26-12376, (husk venligst at angive dit navn) og ved at sende en e-mail til lisbeth.thuesen@rsyd.dk, med arrangement, navn og arbejdsplads.

Lisbeth Thuesen

Kreds Aarhus

■ *Fagligt oplæg & Generalforsamling*

Kredsen holder fagligt oplæg og generalforsamling torsdag den 5. marts 2015 kl. 16-18.30. Sted: Vestergade 1, lokale 1. Århus C.

Inden generalforsamlingen vil der være oplæg af Bobby Zachariae, cand. psych., dr. med. og professor: "Introduktion til visualisering, mindfulness og beslægtede teknikker".

Efter oplægget er der sandwich og generalforsamling, som varer ca. en halv time. Dagsorden ifølge vedtægterne

Tilmelding af hensyn til forplejning sendes til: dpkredsaarhus@gmail.com inden 1. marts 2015.

Læs det fulde opslag over arrangementet på kredsens side på www.dp.dk.

Alice Klinge

Kreds Nordjylland

■ *Fyraftensmøde*

Tirsdag 17. februar 2015 kl. 17.00-19.30 holder kredsen fyraftensmøde med emnet "Gerontopsykiatri" ved Anna Aamand, supervisor og specialist i gerontopsykologi og specialpsykolog.

Anna Aamand er optaget af, hvordan man kan skræddersy kommunikation, tilgang og omsorg til mennesker med svær demens, så man tilbyder et miljø, der kompenserer for de nedsatte funktioner. Denne tænkning også kan bruges i mange andre sammenhænge, fx i arbejdet med mennesker, der stiller særlige krav. Se yderligere oplysninger på kredsens hjemmeside på www.dp.dk.

Sted: Magisterforeningens lokaler, Østerågade 19, 3. sal, Aalborg (over Jensens Bøfhus).

Kredsstyrelsen

SEKTIONER

Universitetssektionen

■ *Generalforsamling*

Sektionen indkalder hermed til generalforsamling.

På grund af travlhed har generalforsamlingen for 2014 endnu ikke fundet sted, men den indkaldes hermed med lovbestemt varsel. Tid: Torsdag den 9. april 2015 kl. 16. Sted: Aarhus Universitet, Psykologisk Institut, bygning 1340, 1. etage, EPoS, Bartholins Allé 9, Århus C.

Vi håber at se flest muligt. Ønsker nogle at stille op, men er forhindrede i at deltage, kan de henvende sig til formanden for Universitetssektionen på anest@hum.aau.dk.

Sektionsstyrelsen

ØVRIGT

Dansk Carl Rogers Forum

■ *Åbent møde*

Emnet er: Terapi på video, v. psykolog Niels Bagge. Programmet er en fortsættelse fra sidst, hvor vi slet ikke havde tid nok til at drøfte de spændende videoer med forskellige former for klient/personcentreret terapi, som Niels Bagge viste udsnit af. Det drejer sig om videoer med Nathaniel Raskin, David Cain og Leslie Greenberg som terapeuter. Videoerne er engelsksprogede, og der er ikke danske undertekster.

Den sidste time vil vi blandt andet drøfte fremtidige aktiviteter i Dansk Carl Rogers Forum.

Tid: Fredag 6. marts 2015 kl. 13.30-17.00. Sted: Odense Kommune, Familie & Velfærd, Ørbækvej 268, 5220 Odense SØ. Lokalenummer vil fremgå af skærmen i indgangen.

Alle er velkomne, og deltagelse er gratis.

*Allan Becker Larsen
& Lisbeth Sommerbeck*

Kursusprogram 2015

– Kurser med tilmeldingsfrist i februar og først i marts måned. Tilmelding til kurserne foregår via "Mit DP" og pladserne fordeles efter "først-til-mølle-princippet".
Se kursusbeskrivelse og øvrige kurser på www.dp.dk – udd.&karriere – kurser.

› 3.3. Sorg og krise hos børn

Tid og varighed

Torsdag 26. marts – fredag 27. marts 2015.

Varighed: 12 timer.

Sted

Dansk Psykolog Forening, København. Eksternat.

Pris

3.900,- ekskl. moms.

Underviser

Louise Svendsen, cand.psych., specialist i klinisk børnepsykologi og psykotraumatologi.

Godkendt til Specialistuddannelserne i gerontopsykologi, klinisk børne-neuro-psykologi, klinisk børnepsykologi, klinisk neuropsykologi, psykopatologi, psykoterapi, psykotraumatologi, pædagogisk psykologi og sundhedspsykologi: 3.3., 12 timer.

Kursusnr.: 150303.

› 3.17. Psykologen som konsulent

Tid og varighed

Torsdag 9. april – fredag 10. april 2015.

Varighed: 12 timer.

Sted

Dansk Psykolog Forening, København. Eksternat. Arosgården, Århus. Eksternat.

Pris

3.900,- ekskl. moms.

Underviser

Vibe Strøjer, cand.psych., specialist og supervisor i psykoterapi og arbejds- og organisationspsykologi.

Godkendt til Specialistuddannelserne i arbejds- og organisationspsykologi, gerontopsykologi, klinisk børne-neuro-psykologi, klinisk børnepsykologi, klinisk neuropsykologi, psykopatologi og pædagogisk psykologi, 3.17., 12 timer.

Kursusnr.: 150317

› 3.20. Supervision af andre faggrupper

Tid og varighed

Mandag 13. april – tirsdag 14. april 2015.

Varighed: 12 timer.

Sted

Dansk Psykolog Forening, København. Eksternat. Arosgården, Århus. Eksternat.

Pris

3.900,- ekskl. moms.

Underviser

Benedicte Schilling, cand.psych., specialist og supervisor i klinisk børnepsykologi.

Godkendt til Specialistuddannelserne i arbejds- og organisationspsykologi, gerontopsykologi, klinisk børne-neuro-psykologi, klinisk børnepsykologi, klinisk neuropsykologi, psykopatologi, psykoterapi, psykotraumatologi, pædagogisk psykologi og sundhedspsykologi: 3.20., 12 timer.

Kursusnr.: 150320

› 5.2. Barnets psykiske udvikling og udviklingsforstyrrelser

Tid og varighed

Onsdag 15. april – fredag 17. april og torsdag 11. juni – fredag 12. juni 2015.

Varighed: 30 timer.

Sted

Arosgården, Århus. Eksternat.

Pris

9.500,- ekskl. moms.

Underviser

Else Charlotte Brunvand, cand.psych., specialist i klinisk børnepsykologi. *Marianne Esdahl*, cand.psych., specialist og supervisor i klinisk børnepsykologi og psykoterapi og specialpsykolog i børne- og ungdomspsykiatri.

Godkendt til Børnemodulet – fælles for alle specialistuddannelserne på børneområdet: 5.2., 30 timer.

Kursusnr.: 150502.

› 3.99. Stress – en psykologisk forståelse

Tid og varighed

Torsdag 16. april – fredag 17. april 2015.

Varighed: 12 timer.

Sted

Dansk Psykolog Forening, København. Eksternat.

Pris

4.200,- ekskl. moms.

Undervisere

Karen Brimnes Damholt, cand.psych., specialist og supervisor i psykoterapi. *Mette Kjær Barfort*, cand.psych., specialist og supervisor i Psykoterapi

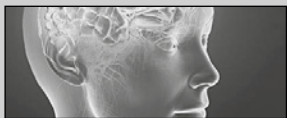
Godkendt til Specialistuddannelserne i klinisk børnepsykologi, klinisk neuro-psykologi, psykopatologi, psykoterapi, psykotraumatologi og pædagogisk psykologi: 3.99., 12 timer. Specialistuddannelse i arbejds- og organisationspsykologi: 18.4.4.2.6.7., 12 timer.

Kursusnr.: 1503991.

OM KURSERNE

Yderligere informationer om kurserne, kursusformål, indhold m.m. kan ses på www.dp.dk. - kursusprogram 2015. Tilmeldinger til kurserne foregår via log ind på "Mit DP" indtil 3 uger før kursusstart. Herefter foregår tilmeldingen til kursussekretær Gitte Jensen, gje@dp.dk eller Annette Gottlob, ang@dp.dk.

EFTERUDDANNELSER + KURSER I 2015

ANVENDELSE AF EXNERS RORSCHACH SYSTEM

Modul I (start 12/3), Modul II (start 23/4),
Modul III (start 18/6).

WISC-III - WISC-IV

1 dag. Start den 22/5.

TAT - THEMATIC APPERCEPTION TEST

3 dage. Start den 21/4.

ASPEKTER VED UNDER- SØGELSE AF FORÆLD- REKOMPETENCE

2 dage. Start den 10/3.

PERSONLIGHEDS- FØRSTYRRELSER

1 dag (start 29/1, 11/2, 14/4)

Underviser: Cand.psych., ph.d. Claus
Haugaard Jacobsen.

NEUROPSYKOLOGI & NEURUPÆDAGOGIK

2 dage (start 12/5).

Underviser: Cand.psych., neuropsykolog
Susanne Freltofte.

AUTISME

1 dag (start 11/4).

Underviser: Lektor Cecilie Brynskov.

**KURSERNE AFHOLDES ALLE CENTRALT
I AALBORG OG ER INKL. MATERIALER
OG FULD FORPLEJNING.**

FOLKEUNIVERSITETET I AALBORG

tlf. 9816 7500 . www.fuaalborg.dk

Kursus i Child Attachment Interview (CAI)

Underviser Yael Shmueli-Goetz, Anna Freud Centre, London

Kursusafgift 7.500,00 kr.

Tidspunkt 4.-7. august 2015 (4 dage), alle dage kl. 9.00-16.30

Sted Psykiatrien Region Sjælland, Smedegade 16, Roskilde

Kontaktperson

Psykolog, ph.d. Ole Jakob Storebø, ojst@regionsjaelland.dk

Child Attachment Interview (CAI) er baseret på Strange Situation Procedure (SSP) og Adult Attachment Interview (AAI). Testen vurderer børns tilknytningskompetencer. Formålet med kurset er at lære rationale og teknik for at bruge CAI som et redskab til vurdering af barnets tilknytningskompetence, omfattende undervisning i baggrund, administration og kodning af Child Attachment Interviews (www.annafreud.org).

Målgruppe

Psykologer, læger og forskere. Erfaring med at interviewe børn vil være en fordel ligesom et vist kendskab til tilknytningsteori, metoder eller forskning. Kurset foregår på engelsk.

Tilmelding senest 1. april 2015 til Dorit Mortensen på mail: dmo@regionsjaelland.dk med oplysning om navn, adresse og evt. EAN-nummer og faktureringsadresse.

Deltagerantal: max. 20 personer.

Obs. – Kurset vil kun blive gennemført ved minimum 15 deltagere

Familieterapeutisk Center

25-ÅRS JUBILÆUM 11.-12.5. 2015

WORKSHOP MED JUSTINE VAN LAWICK

BØRN MELLEM STRIDENDE SKILTE FORÆLDRE

HJÆLP TIL VOLDSRAMTE PAR

Workshoppen henvender sig til parterapeuter, familieterapeuter, sagsbehandlere i statsforvaltninger og i kommunale familieafdelinger, skilsmisseadvokater, politikere m.fl.

Nyt koncept: obligatorisk fremmøde for begge forældre, forældregruppe, systemisk ordstyring, samarbejde med de ansvarlige myndigheder - suppleret med børnegruppe

STED: "HUSET", Hasserisgade 10, 9000 Aalborg

JUBILÆUMSPRIS: 2.500 KR 2-DAGE 9-16 INCL KAFFE, THE OG FROKOST

TILMELDING: FOLKEUNIVERSITETET, 98167500 ELLER INFO@FUAALBORG.DK
SENEST 15. APRIL 2015 • Yderligere info: [FTC 40855153](mailto:FTC40855153) eller villet@ftc.dk

Lokaleleje i
KBH og Aarhus

50-95 kr./t.

www.phuset.dk

Kliniklokale

Kartoffelrækkerne
Østerbro

5000 kr./md. inkl. forbrug.

Tlf. 27 21 23 70

Kreds Sønderjylland

Eftermiddagskursus:

De unges Hjerner

v/Helle Kjærgård, cand.psych., specialist i børneneuropsykologi

Tid: Onsdag den 4. februar 2015 kl. 14 - 17

Sted: Borgerhuset, Tinglev Midt 2, 6360 Tinglev.

Indgang ved biblioteket. Ved tvivl mht. at finde stedet kan ved ankomst ringes på 6128 2798 / 2133 3255.

Ungdommen har altid været besværlig – men hvorfor egentlig?

Vi vil denne eftermiddag prøve at kaste lys på, hvad det er for hjernemæssige og kognitive problemstillinger, der er i spil i ungdomsårene.

Vi vil bl.a. komme ind på, hvilken betydning den biologiske modning har i den unge hjerne samt udviklingen af de kognitive funktioner.

Hvad kan vi gøre for at hjælpe de unge på vej i en kompleks og meget fokuseret verden?

Kort præsentation af et nyt spørgemateriale "Funktionsbeskrivelse" til udredning af kognitive funktioner i ungdomsårene.

Der serveres kaffe, te, vand, frugt og en sandwich i forbindelse med arrangementet.

Pris: 400,- kr. inkl. moms.

Tilmelding senest d. 28. januar 2015 til: dpsyddk@gmail.com.

På tilmeldingen bedes ud over navn oplyst, om man er medlem af kredsen, og for offentligt ansatte, for hvem arbejdsgiveren betaler, skal opgives EAN-nummer og navn på kontaktperson. For deltagere, der skal betale på anden vis, oplyses mailadresse, hvortil faktura kan sendes.

Venlig hilsen Kredsstyrelsen

Introduktionsuddannelse i Acceptance and Commitment Therapy (ACT)

– Hvad er ACT, og hvordan kan det anvendes til funktionelle lidelser?

Med afsæt i mange års klinisk og forskningsmæssig erfaring med ACT udbyder Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser under Aarhus Universitetshospital nu for fjerde gang en 5-dages uddannelse i ACT og arbejdet med personer med vedvarende fysiske symptomer, smerter samt helbredsangst (hypokondertilstand). Uddannelsen finder sted i Århus.

1. modul: Introduktion til ACT (Den 26.03.-27.03.2015)

De første to dage vil give en bred indføring i ACT. Den teoretiske og filosofiske baggrund for ACT samt terapiretningens nuværende empiriske status vil kort skitseres. Herefter eksemplificeres metoden igennem øvelser, rollespil og dialog.

2. modul: ACT og funktionelle lidelser (Den 23.04.-24.04.2015)

Deltagerne introduceres gennem teori, øvelser og case-eksempler til, hvordan ACT kan anvendes overfor vedvarende smerter og fysiske symptomer samt helbredsangst (hypokondertilstand).

Træningsdag (Den 22.05.2015)

Formålet med træningsdagen er i mindre grupper at gå i dybden med de lærte teknikker ud fra deltagerens erfaringer med terapiretningen og konkrete cases.

Målgruppe

Læger og psykologer (samt et antal pladser til andre faggrupper med interesse for feltet og relevant baggrund). Max. 22 deltagere.

Undervisere

To eller tre af følgende: Psykolog og seniorforsker Lisbeth Frostholm, psykolog Heidi Berg Nielsen, psykolog Louise Kronstrand Nielsen, psykiater og overlæge Emma Rehfeld.

Pris

Kr. 7.500 ekskl. moms.

For yderligere info

Hjemmeside: www.funktionellelidelser.dk >>

For Fagfolk & Forskere >> Kurser & undervisning

Kontakt vedrørende betaling og tilmelding:

Kirsten Zacho: kirszach@rm.dk/78464346

midt
regionmidtjylland

Kursus i traumefokuseret kognitiv adfærdsterapi til voldtægtsramte

Center for Voldtægts ofre i Aarhus afholder en kursusdag i et manualiseret behandlingsforløb til voldtægtsramte og deres pårørende baseret på kognitiv adfærdsterapi. Sexologisk rådgivning indgår som en del af behandlingens psykoedukation.

Tidspunkt: Torsdag d. 19. marts 2015 kl. 10-16

Pris: 1.400 kr. inkl. forplejning.

Mere information og tilmelding:

www.voldtaegt.dk/kurser

Lokale til leje

Stort møbleret kliniklokale til leje 2 dage om ugen i klinik med psykologer og psykiater.

Lokalet er lyst, attraktivt beliggende et stenkast fra Nørreport Station.

For nærmere info:

kontakt psykiater Nicolas Hasle på tlf. 21 49 14 68

Selskab for Psykotraumatologi

Forebyggelse af sekundær traumatisering

16. marts 2015. Hotel Kong Arthur, Nørre Søgade 11, 1370 Kbh K

Sekundær traumatisering, sekundær victimisering, vikarierende traumatisering, stedfortrædende traumatisering, overført traumatisering eller compassion fatigue: Der findes mange begreber, til beskrivelse af risikoen for, som professionelle behandlere, selv at blive traumatiserede af kontakten med traumeramte klienter.

Formål: Kursisten tilegner sig under dette kursus teoretisk og empirisk viden om sekundær traumatisering med henblik på som behandler, kollega eller leder at kunne iværksætte relevante forebyggende foranstaltninger.

Temaer: Belastende arbejdsforhold, øvrige sårbarhedsfaktorer, symptomer på sekundær traumatisering, forebyggelse og behandling.

Målgruppe: Kurset er relevant for psykologer, som har direkte kontakt med traumatiserede klienter og for ledere, der er ansvarlige for det psykiske arbejdsmiljø for ansatte, der arbejder med akut kriseramte eller traumatiserede klienter.

Kursusform: Teorigennemgang, diskussion og øvelser.

Underviser: Rikke Høgsted, cand.psych., Specialist i psykoterapi og psykotraumatologi.

Tilmelding og kurspris: Tilmeldingsfrist: 15. februar 2015.

Pris: 2550 kr. (inkl. moms) for medlemmer af selskabet. 2850 kr. for ikke-medlemmer. Tilmelding sker ved indbetaling af beløbet på selskabets konto: Reg.nr. 0400 konto nr. 401 26 41066 samt mail til berithbro@mail.dk.

Godkendt til specialistedannelse i Psykotraumatologi: 6 timer, 14.4.4.2.4.

Se yderligere oplysninger på selskabets hjemmeside på www.dp.dk.

Fredag d. 8. maj 2015
Radisson Blu Scandinavia

DPSPs Internationale Seminar i Aarhus

John F. Clarkin

Treating Personality Disorders

How to understand and treat difficult to treat patients with personality disorders?

Professor i klinisk psykologi John F. Clarkin, PhD (USA)

John F. Clarkin er professor i klinisk psykologi ved Weill Cornell Medical College i New York og en internationalt anerkendt forsker og foredragsholder om moderne psykodynamisk objektrelationsteori. Han har skrevet en lang række artikler og bøger om personlighedsforstyrrelser, differentieret terapiplanlægning og overføringsbaseret terapi (TFP), herunder bøgerne *Psychotherapy for Borderline Personality: Focusing on Object Relations (2006)* og *Psychotherapy for Borderline Personality (1998)* og er co-editor på det omfattende værk *Major Theories of Personality disorder (2005)*.

Det er derfor til stor glæde for selskabet, at John Clarkin har accepteret at komme til det internationale seminar i Aarhus i foråret 2015.

De fleste af os klinikere har prøvet at sidde med klienter eller patienter, hvor vores sædvanlige forståelse og interventioner kommer til kort, og vi sidder måske tilbage med oplevelser af forvirring, magtesløshed eller irritation. John F. Clarkin tilbyder en integreret forståelse af disse patienter, som måske kan hjælpe til at sætte realistiske behandlingsmål og vise en mulig vej.

Session 1: Difficult to Treat Patients with Personality Disorders

Her beskrives udviklingen i forståelsen af personlighedspatologi. Det fremhæves, at der er en tæt sammenhæng mellem patologiforståelsen og den behandlingsmæssige tilgang og herunder valg af psykoterapeutisk fokus og interventioner.

Session 2: Patient Assessment and Treatment Contracting

Der bruges et struktureret interview, hvis der er mistanke om personlighedspatologi. Interviewet har til formål at forstå patientens symptomer samt patientens indre repræsentationer af selv og andre, som styrer adfærden i relationer. Interviewet efterfølges af forhandling om en mundtlig behandlingskontrakt, hvor behandlerens og patientens ansvar specificeres.

Session 3: Early Treatment Phase

Den tidlige behandlingsfase ved svær forstyrrelse af personligheden er ofte kendetegnet ved udfordringer af kontrakten, selvdestruktiv adfærd og trusler mod den fortsatte behandling.

Session 4: Mid-Phase of Treatment and Termination

Her er der mulighed for, at patienten kan få en dybere forståelse af vedkommendes repræsentationer af selv og andre gennem det terapeutiske arbejde med relationen til terapeuten samt relationen til nøglepersoner i patientens aktuelle liv. Patienten kan dermed udvikle en evne til at reflektere.

Efter seminaret vil deltagerne være i stand til at

1. Beskrive adfærd og interne repræsentationer af selv og andre, som er karakteristiske for patienter med svær personlighedspatologi.
2. Forstå sammenhængen mellem personlighedspatologi og fokus i behandlingen.
3. Beskrive elementerne i en behandlingsmæssig kontrakt.
4. Beskrive fortolkningsmæssige prioriteringer og processer samt reparation af alliancebrud i samarbejdet mellem patient og terapeut.
5. Forstå, hvordan patienten progredierer fra handling til reaktion til refleksion.

Tid og sted:

8. maj 2015 kl. 8.50-16.15. Morgenkaffe og registrering kl. 7.30.
Radisson Blu Scandinavia, Banegårdspladsen 1, Aarhus.

Deltagerpris: 1090 kr. inkl. moms for medlemmer af Dansk Psykoterapeutisk Selskab for Psykologer, 750 kr. inkl. moms for studerende, som er medlemmer af Dansk Psykolog Forening, 1550 kr. inkl. moms for andre akademikere. Prisen inkluderer morgen- og frokostbuffet samt eftermiddagskaffe. EAN fakturering er ikke muligt.

Tilmelding: Tilmelding foretages via www.dpsp.dk. Tilmeldingen er bindende. Sidste frist for tilmelding er fredag d. 27. marts 2015. Regler for tilmelding og afmelding ses på hjemmesiden.

Meritering: Seminaret søges godkendt i relevante specialistedannelser.

Arrangører: DPSP v/Ole Karkov, Krista M. N. Straarup & Klaus Pedersen

DPSP

Kreds Vestsjælland

Ifølge vedtægter afholder Kreds Vestsjælland årsmøde for psykologer med arbejdsplads i Kreds Vestsjælland.

NB: Bemærk, at annoncen i *Psykolog Nyt* 1/2015 er forkert!

Årsmøde og kursus

Tid: Tirsdag d. 24. marts 2015 kl. 8.30-13.

Sted: Liselund, Slotsalléen 44, 4200 Slagelse

Deltagelse i kursus, Årsmøde samt morgenmad / frokost er gratis.

Kursusholder:

Jacob Piet, psykolog, ph.d. og certificeret underviser i mindfulness-baseret stress reduktion (MBSR) fra Center for Mindfulness, University of Massachusetts Medical School, USA.

Indhold:

Det teoretiske indhold er i år tænkt som en forlængelse af kurset d. 11.12.2014.

”STRESS OG STRESSHÅNDTERING”

Her kan de, der ikke deltog på dagskurset, blive indført i tankerne bag ”Mindfulness-baseret stress reduktion” og hvordan metoden kan være symptomreducerende i forhold til depression og angst. Endvidere er der mulighed for at opfriske enkelte praktiske øvelser eller indføre nye for dem, der allerede nogle måneder har arbejdet med de øvelser, der blev præsenteret i 2014.

Af hensyn til frokosten og oplægsholder bedes man venligst tilmelde sig senest 19. januar 2015 til rikkesusan@yahoo.com. Ønsker du i forbindelse med deltagelse at få materialet fra d. 11.12.2014, kan du få dette tilsendt.

*På kredsstyrelsens vegne
Trille Tøttrup Voetmann*

Mindfulness Baseret Kognitiv Terapi Tyrkiet 2015

Mindfulness-træner

eller har du bare lyst til, for din egen skyld, at lære metoden?

Det er **12. år**, psykologerne Lene Iversen, Peter Hørslev Rasmussen og psykiater Bodil Andersen udbyder kurserne for psykologer, læger og sundhedspersonale.

Forår 7. maj - 14. maj 2015

Efterår 1. oktober - 8. oktober 2015

For yderligere oplysninger se www.kognitivcenterfyn.dk

**MENTALISERINGSFOKUSERET
PARTERAPI**

1 dages workshop 12. marts 2015

Weekendseminar ved Kirsten Seidenfaden og Piet Draiby 25.-26. april 2015

30 timers ugekursus (søges forhåndsgodkendt) - 18.-22. maj 2015 - sammen med Vivi Thomsen (www.vivithomsen.dk)

1 årig efteruddannelse - start 16. marts 2015

2 årig efteruddannelse - specialistgodkendt - start 31. august 2015

Se meget mere på

www.lonealgotjepsesen.dk

**PSYKOLOG NYT
Udgivelsesplan 2015**

Nr.	Deadline mandag	Udgivelse fredag
4	2.2.	20.2.
5	16.2.	6.3.
6	2.3.	20.3.
7	16.3.	10.4.
8	13.4.	To. 30.4.
9	27.4.	15.5.
10	11.5.	29.5.
11	Ti. 26.5.	12.6.
12	8.6.	26.6.
13	3.8.	21.8.
14	17.8.	4.9.
15	31.8.	18.9.
16	14.9.	2.10.
17	28.9.	16.10.
18	26.10.	13.11.
19	9.11.	27.11.
20	23.11.	11.12.

Psykolog Nyt

Stockholmsgade 27 • 2100 Kbh Ø.

Tlf. 35 26 99 55 • E-mail/redaktion: p-nyt@dp.dk

www.MitDP.dk

Når du flytter. Når du skifter job.
Når du får ny telefon. Opdatér.

INSTITUT FOR GRUPPEANALYSE I ÅRHUS

GPU: **2-årig gruppepsykoterapeutisk uddannelse**

Målgruppe

Personer, som arbejder med grupper, såvel i som udenfor institution. Et vist forhåndskendskab til psykoanalytisk teori er nødvendigt. På uddannelsens andet år arbejdes med gruppepsykoterapi til forskellige psykiske lidelser i ambulant, dag- eller døgnregi.

Formål

At kvalificere deltagerne til at igangsætte og lede gruppepsykoterapi til klienter og patienter i offentligt eller privat regi, og i forhold til unge og voksne. Uddannelsen er således relevant for personer, der vil arbejde med gruppepsykoterapi i forhold til fx angsttilstande, personlighedsforstyrrelser, spiseforstyrrelser, depression, tab og traumer, misbrug, skizofreni eller anden alvorlig psykisk lidelse. Ud over at udvikle deltagerens praktiske færdigheder i at udøve gruppepsykoterapi, vil uddannelsen formidle det grundlæggende begrebsapparat i forhold til at forstå gruppebehandlingens rolle, såvel i dens mellem menneskelige som i dens organisatoriske kontekst. Der lægges vægt på, at deltagerne bliver i stand til at opfatte, analysere og intervenere i gruppepsykoterapi på baggrund af praktisk og teoretisk forståelse ud fra en gruppeanalytisk referenceramme.

Krav

Deltagerne skal være i stand til at bringe arbejde med at etablere, sammensætte og lede en tidsbegrænset gruppepsykoterapi til supervision.

Kvalificering

Uddannelsen er sammensat så Dansk Psykologforenings (DP) krav til specialiserings-modulet i psykoterapi, unge og voksne opfyldes. Der udstedes certifikat ved afslutning af uddannelsen.

GOL: **3-årig gruppeanalytisk uddannelse i organisation og ledelse**

Målgruppe

Personer, der arbejder med grupper som led i projekter, ledelse, undervisning, konsulentbistand m.v. indenfor offentlige eller private virksomheder. Personer, der har ansvar for samarbejde, personale- og ledelsesudvikling, samt andet grupperelateret arbejde i organisationer.

Formål

At indføre deltagerne i organisationspsykologisk og gruppeanalytisk teori, tænkning og metode som grundlag for at kunne forstå og arbejde med dynamiske kræfter i individ, gruppe og organisation. Endvidere gennem personlig, praktisk og teoretisk forståelse at anvende denne viden i analyse og intervention i forhold til egen rolleudøvelse og i organisatoriske processer.

Krav

Deltagerne skal bringe eget arbejde som ledere eller konsulenter i organisationer til supervision og udarbejde en teoretisk opgave med udgangspunkt i eget arbejde. Deltagerne skal under forløbet deltage i en arbejdskonference, hvor udgiften afholdes af den enkelte deltager.

Kvalificering

Uddannelsen er godkendt som grundstammeforløb i Dansk Psykologforenings specialistuddannelse i arbejds- og organisationspsykologi. Efter tilfredsstillende gennemført 3-årigt uddannelsesforløb og godkendt skriftlig opgave udstedes certifikat.

INSTITUT FOR GRUPPEANALYSE I ÅRHUS

GAD: **4-årig gruppeanalytisk diplomuddannelse**

Målgruppe

Psykologer, læger og andre faggrupper med en uddannelse, der er relevant for udøvelsen af psykoterapi. Ikke-akademiske faggrupper med særlige kvalifikationer kan i begrænset omfang komme i betragtning. En teoretisk basisviden indenfor områderne psykologi, psykiatri og psykoanalyse er nødvendig. Uddannelsens to første år udgøres af GPU.

Formål

Ud over det i GPU nævnte, er formålet at give deltagerne en grundig uddannelse i den gruppeanalytiske tænkning og metode, som ikke alene danner grundlag for at kunne arbejde selvstændigt med gruppepsykoterapi efter gruppeanalytiske principper, men også giver mulighed for dybtgående forståelse af gruppen som terapeutisk medium og gruppeprocesser i terapeutiske miljøer.

Krav

I løbet af de første to år, som er fælles med GPU, skal arbejdet med at etablere, sammensætte og lede først en tidsbegrænset gruppepsykoterapi bringes til supervision i mindst et år. I løbet af andet år skal egen ambulant, heterogen, analytisk gruppe etableres, og den skal bringes til supervision de to sidste år. Der skal udarbejdes en klinisk/teoretisk opgave.

Kvalificering

Uddannelsen er godkendt af Dansk Psykiatrisk Selskab (DPS), Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab i Danmark (BUP-DK) og Dansk Psykologforening (DP) og opfylder hovedfagskravene til den specialiserede psykoterapeutuddannelse i DPS/BUP-DK. Efter tilfredsstillende gennemført 4-årig uddannelse og godkendt skriftlig opgave udstedes diplom.

Fælles for alle tre uddannelser

Indhold pr. år

Egenterapi i gruppe med 8 -10 deltagere (52,5 timer). Supervision af eget gruppepsykoterapeutisk arbejde/organisatorisk arbejde (30 timer). Teoriundervisning i form af seminarer og forelæsninger om gruppeanalytisk og organisationspsykologisk teori og metode samt tilgrænsende emner (39 timer, dog 45 timer på første og andet år for psykologer). Storgruppe (8,75 timer) og plenum (3 timer). Teoriundervisning og supervisionsgrupper sammensættes, så de for psykologer på uddannelsen opfylder Dansk Psykologforenings krav.

Tid

35 tirsdage, kl. 18.30 - 22.00, samt 4 lørdage, kl. 9 - 17 hvert år.

Start

September 2015.

Sted

Aarhus Universitetshospital Risskov.

Pris

For året 2015/2016: kr. 35.000. For psykologer på GPU dog 36.000. Tilmelding er bindende for et år ad gangen.

Lærere

Læger, psykologer og andre fagpersoner med en gruppeanalytisk og/eller organisationspsykologisk uddannelse. Lærerne er godkendte supervisorer i de psykiatriske selskaber og Dansk Psykologforening.

Ansøgningsskema

Downloades fra Institutets hjemmeside og stiles i udfyldt stand til:

Træningsprogrammet ved IGA, c/o sekretær Charlotte Pedersen, Center for Spiseforstyrrelser, Skovagervej 2, 8240 Risskov eller sendes som vedhæftet fil til **charlpde@rm.dk**

Ansøgningsfrist den 7. april 2015.

Yderligere oplysninger

Se på: www.iga-aarhus.dk, eller hos sekretær Charlotte Pedersen på tlf.: 7847 3303 eller mail: charlpde@rm.dk

Psykolog til Børne- og Ungdomspsykiatrisk ambulatorium, Dronning Ingrid's Hospital

Vi søger en kollega til en fuldtids psykologstilling ved Børne- og Ungdomspsykiatrisk ambulatorium, pr. 1 marts eller efter nærmere aftale.

Børne- og Ungdomspsykiatrisk ambulatorium
Børne- og Ungdomspsykiatrisk ambulatorium varetager undersøgelse og behandling af børn og unge i alderen 0-17 år med psykiatriske lidelser i hele Grønland. Den største del af arbejdet foregår i ambulatoriet, der er placeret under det psykiatriske område på Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk. Børn- og unge i det øvrige Grønland ses primært lokalt i distrikterne på kystrejser og via telepsykiatrien. I afdelingen er der særlig fokus på hvorledes tilbuddet til børn og unge på kysten kan udvikles. Der er etableret en ADHD klinik i ambulatoriet. Arbejdet i børne- og ungdomspsykiatrien foregår i samarbejde med børne- og ungdomspsykiatrisk konsulenter fra Region Hovedstaden i Danmark.

Det psykiatriske område, som også inkluderer voksenpsykiatrien, ledes af en overlæge og en oversygeplejerske. Du vil blive en del af den samlede psykologgruppe på psykiatrisk afdeling, som består af 5 psykologer. Aktuelt er der to psykologstillinger i børne- og ungdomspsykiatrien, to i voksenpsykiatrien og en i en særlig psykologstilling i forhold til varetagelse af et telepsykiatrisk EU projekt.

Er du interesseret at blive vores nye kollega, og aktivt at deltage i de udviklings- og omstillingsprocesser, der er i gang i psykiatrien, opleve grønlandske kultur og en storslået natur, så ser vi frem til at modtage din ansøgning.

Kvalifikationer

- Autoriseret psykolog
- Testerfaring i forhold til udredning af børn og unge
- Erfaring fra børne- og ungdomspsykiatrien med neuropsykiatriske forstyrrelser
- Har lyst og evne til at indgå i et tværfagligt samarbejde
- Kan arbejde selvstændigt

Vi tilbyder dig

- Et spændende og alsidigt job
- At arbejde med telepsykiatri
- Kystrejser med børne- og ungdomspsykiatrisk konsulent
- At administrere ADHD klinikken
- Gode muligheder for at få indflydelse på udviklingen af børne- og ungdomspsykiatrien i Grønland.
- Intern supervision og kollegial sparring
- Medlemskab af en aktiv personaleforening

Du kan læse mere om ansættelse i det Grønlandske Sundhedsvæsen på www.gjob.dk, hvor du også kan læse om andres erfaringer med at bo i Grønland. Derudover har sundhedsvæsenet udarbejdet en interaktiv håndbog. Her kan du læse om alt fra skat, geografi, sygehuse og meget mere. Håndbogen kan læses online via: <http://mags.datagraf.dk/dgs/4/>

Løn- og ansættelsesvilkår:

Løn og ansættelsesforhold, sker i henhold til den på tiltrædelsestidspunktet gældende overenskomst mellem Naalakkersuisut og den forhandlingsberettigede organisation.

Find din overenskomst her:

http://www.peqqik.gl/Footerpages/Til-fagpersoner/Overenskomster.aspx?sc_lang=da-DK

Der vil til stillingen kunne anvises personalebolig, der betales efter gældende regler. Spørgsmål vedrørende boligen bedes stilet til arbejdsstedet. Derudover ydes tiltrædelsesrejse, samt bohaveflytning. Fratrædelsesrejse gives efter tre års ansættelse.

Ansættelse vil ske på baggrund af en tilfredsstillende børneattest.

Yderligere oplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til ledende psykolog Kirsten Bach, på telefon +299 34 41 32 eller e-mail kibs@peqqik.gl

Generelle oplysninger om løn og ansættelsesforhold kan fås ved henvendelse til: Personaleadministrationen, Marie Louise Chemnitz Egede på tlf. +299 34 43 85 eller e-mail mice@peqqik.gl

Ansøgning mærket: Ansøgning til A4, Psykolog - NUUK, bedes vedlagt:

Bolig, reference og oplysningsskema, samt MRSA erklæring. Skemaerne kan hentes direkte fra http://www.peqqik.gl/Footerpages/Uddannelse/Ansættelse_i_sundhedsvaesenet.aspx?sc_lang=da-DK

Ansøgning:

Ansøgning og relevante bilag (CV, autorisationsbevis, bolig, reference, oplysningsskema og MRSA erklæring) bedes fremsendt til elektronisk på: personale@peqqik.gl

Ansøgningsfrist: 9. februar 2015.

Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfik

Det grønlandske Sundhedsvæsen

Slagelse Familie Center søger

fire fuldtidsmedarbejdere

med bachelor i psykologi, pædagogik eller lignende uddannelse, da Slagelse Familie Center pr. 1. april 2015 opretter et MST-team

Stillingerne er en MST-vejleder og tre MST-terapeuter.

MST (Multi Systemisk Terapi) er en intensiv familiebaseret indsats, der med den unge i fokus samarbejder og arbejder terapeutisk med forældrene, den udvidede familie, nærmiljøet, skolen, fritidsområder, relevante organisationer m.m. om den unges problemadfærd.

Målgruppen er unge mellem 10 og 17 år, der har en problematisk adfærd, med fx skoleforsømmelser, kriminalitet, misbrug eller voldelig adfærd.

Konceptet består af en metodemodel og principper, der danner ramme for behandlingen. Inden for denne ramme bruges forskellige terapeutiske redskaber og metoder (f.eks. kognitiv terapi, systemisk terapi, både strukturel og strategisk, adfærdsregulerende terapi, parterapi, misbrugsbehandling, vredeshåndtering, konflikthåndtering mv.).

Ved alle ansættelser i Slagelse Kommune skal foreligge straffeattest.

Læs mere om MST på www.mstdanmark.dk

Læs mere om stillingsbeskrivelserne

MST-vejleder og MST-terapeuter via stillingsopslaget på slagelse.dk

Der forventes afholdt ansættelsessamtaler for MST-vejleder den 4. februar 2015

Der forventes afholdt ansættelsessamtaler for MST-terapeuter den 18. februar 2015

For yderligere oplysninger kontakt leder af Slagelse Familie Center, Niels-Jørgen Hybholt, 58 57 47 31 eller souschef Jens Theil Nielsen, 28 56 22 54.

Ansøgning med relevante bilag sendes til slagelsefamiliecenter@slagelse.dk

Ansøgningsfrist 30. januar 2015.

slagelse.dk

Familiepsykologerne

Psykologkollega søges

til praksis i Aarhus

Vi har specialiseret os i arbejdet med parterapi, familierapi, samtaler til børn og unge og rådgivning til forældre og børn i forbindelse med skilsmisse.

Vi oplever en stigende efterspørgsel efter vores ydelser og søger derfor en dygtig psykolog til tiltrædelse snarest muligt. Vi ønsker os en fagligt ambitiøs kollega, der har lyst til og har erfaring med at arbejde med par, familier, børn, unge og voksne. Det er vigtigt for os, at vores nye kollega har lyst til at indgå i et fagligt forpligtende læringsfællesskab med henblik på at videreudvikle og forfine vores praksisser.

Vi tilstræber en varm og imødekomende atmosfære både overfor klienter og kolleger i mellem, hvorfor personlige karakteristika som åbenhed, udadvendthed og humor er væsentlige for os.

For yderligere oplysninger om stillingen kontakt Morten Prahl, Anne Østlund eller Trine Storch på tlf.: 86217717.

Se også vores hjemmeside: www.familiepsykologerne.info

Ansøgningsfrist: 18.2. 2015

Samtaler afholdes: 24.2. 2015

Ansøgningen sendes til:
mail@familiepsykologerne.info

Medlem af Dansk Psykolog Forening

www.familiepsykologerne.info

Bliv frivillig rådgiver på Livslinien

Det at være telefonrådgiver har givet mig professionel træning i at tage den selvmordsforebyggende samtale. Særligt har den direkte dialog med kriseramte mennesker skærpet min forståelse for personlig rådgivning over telefonen. Og så bliver du en del af et stærkt og engageret kollegialt fællesskab med god sparring.

Helle, telefonrådgiver på Livslinien

Læs mere på www.livslinien.dk
Ansøg online på www.livslinien.dk
frem til 4. februar, 2015.

LIVSLINIEN
forebygger selvmord

KLAR TIL ET NYT ÅR – NYE TANKER OG IDEER?

HENT INSPIRATION I BØGER FRA
DANSK PSYKOLOGISK FORLAG

TIL DIG DER
ARBEJDER MED
LEDELSE OG ORGANISA-
TIONSUDVIKLING

229 KR.

ORGANISATORISK MEDLEMSKAB Det professionelle mødested

Af Maja Loua Haslebo

” Jeg har svært ved at finde på nogen, som ikke vil kunne få glæde og nytte af bogen. Ledere, medarbejdere, HR-folk, tillidsrepræsentanter, arbejdsmiljørepræsentanter, ja faktisk alle der indgår i et professionelt arbejdsfællesskab.

– Morten W. Andersen,
arbejds miljøchef, Rigshospitalet

399 KR.

SOCIAL KAPITAL I ORGANISATIONER Ledelse, kommunikation og samarbejde

Af Hanne V. Moltke og Heidi Graff

” ... en meget velskrevet bog om ledelse, kommunikation og samarbejde. Bogens tekst er meget fornemt gennemarbejdet, og strukturen guider læseren nemt igennem et kompliceret emne.

– Vibe Strøier, *Psykolog Nyt*, 2014

299 KR.

STRATEGISK TALENTUDVIKLING Realiser organisationens potentiale

Af Martin Darré

” ... inspirerer med sit teoretiske overblik, sine praktiske råd og brugbare redskaber.

– Mette Nørgaard, *ledelsesekspert og medforfatter til bestselleren TouchPoints*

249 KR.

MÅLBAR HR En praktisk guide til datadrevet HR-ledelse

Af Thomas Hedegaard Rasmussen

” ... bogen nærmer sig pligt læsning for organisationspsykologer.

– Edith Kalke, *Psykolog Nyt*, 2014

299 KR.

BEFRI SAMTALEN Grundbog i professionelle samtaler

Af Klaus Bakdal og Cecilie Cornett

Forord af Kenneth J. Gergen og Søren Willert

” ... et relevant og kærdokument bidrag til, at man holder sig skarp og nytænkende og ydmyg i forhold til sine professionelle samtaler.

– Birgitte Svinth,
Erhvervspsykologi, 2014

GRATIS FORÅRSWORKSHOP

Forfatterne bag 'Befri samtalen', Cecilie Cornett og Klaus Bakdal, inviterer til to forårsworkshops, hvor de vil strække dine samtaleerfaringer ind i tre af deres centrale idéer på en lærerig og legende måde.

TID OG STED

20. februar eller den 8. maj 2015 kl. 9.00-12.30
Kirsten Walthers vej 2, 2500 Valby

PRIS OG TILMELDING

Det er gratis at deltage, men der er et begrænset antal pladser. Læs mere på DPF.DK